

Verksamhetsberättelse och Årsredovisning 2022

Innehåll

Förbundsordföranden har ordet	3
Aktiviteter riktade till hela befolkningen	4
Tillsammans – digital gemenskap för våra medlemmar	4
Hälsans stig – rörelseglädje för alla	5
Hjärt-lungräddning – en viktig kunskap för alla	6
Patientutbildningar med fokus på bra livskvalitet	7
Insamlingsverksamhet och marknadsföringskampanjer	8
Riksförbundet HjärtLungs stöd till forskning	9
Uppföljning av forskningsprojekt	10
Generalsekreteraren har ordet	11
Opinionsbildning för förbättringar inom hälso- och sjukvården	12
Årets hjärt-lungräddare 2022	12
Riksförbundet HjärtLung i media och på digitala plattformar	13
Opinionsarbete som leder till förändring	14
Vår webbplats hjärt-lung.se – kunskap och information samlat	18
Debattartiklar, pressmeddelanden	19
Stöd till föreningar och medlemmar	20
Våra föreningar i fokus	20
Kongressen 2022	21
Välkommen som medlem – bli en av oss	23
Glädjande ökning av nya medlemmar	24
Stöd till våra föreningar	25
Hälsocoachernas roll och våra två kampanjmånader	27
Tidningen Status och Nyheter i webbutiken	28
Medlemsadministration och statistik	29
Samarbeten, nätverk och utbildningar	30
Samarbeten och nätverk som vi ingår i	30
Samarbeten, nätverk och utbildningar	31
Riksförbundet HjärtLung – ekonomisk översikt 2022	33
Årsredovisning 2022	34

Riksförbundet HjärtLung
Verksamhetsberättelse och Årsredovisning 2022

Riksförbundet HjärtLung är en av Sveriges största patientorganisationer, med närmare 35 000 medlemmar och 170 föreningar över hela landet.

Tillsammans har vi kunskap, kraft och engagemang att ge människor som lever med hjärt-, kärl eller lungsjukdom ett längre och rikare liv.

Vi är en viktig röst i samhället, arbetar för bästa möjliga vård och stöder patientvald forskning.

Då var det dags att summera ännu ett år

2022 var ett år fyllt av många händelser som påverkade Riksförbundet HjärtLung. Trots att detta är en verksamhetsberättelse för Riksförbundet HjärtLung så kan jag inte undgå att först nämna den 24 februari, dagen då det återigen startades ett krig i Europa med efterföljande flyktingströmmar och en global ekonomi som vände nedåt. Vi är alla påverkade av händelserna i Ukraina på olika sätt och händelserna påverkar givetvis också vår organisation. Låt oss inte glömma bort att vi är en del av en omvärld.

Under 2022 släppte pandemin greppet om oss, vilket innebar att vi kunde mötas igen. Genom olika aktiviteter inom organisationen kan vi dela med oss av erfarenheter och fördjupa vår gemenskap. 2022 fortsatte också våra digitala verksamheter. Dessa startades upp under pandemin och kommer även framöver att vara viktiga för att fortsätta bredda och fördjupa vår närvaro inom alla grupper.

Den stora händelsen under året var såklart kongressen i juni, som vi hade på Aronsborg utanför Stockholm. Det var en fin stund för oss när vi gemensamt kunde fatta beslut om vår framtid. En ny förbundsstyrelse valdes och jag fick förtroendet att leda styrelsen. Det var, och är, med stor ödmjukhet och glädje som jag åtar mig uppdraget. Jag vill också, med hela organisationen i ryggen, tacka den tidigare förbundsstyrelsen och i synnerhet tidigare förbundsordförande Inger Ros, vars tydliga arbete lämnat avtryck i hela landet.

Den nya förbundsstyrelsen har en stor bredd och kunskap samt ett engagemang och fokus på de utmaningar som vi ser framåt. Det finns anledning att lyfta fram alla valberedningars goda arbete i landet under

året och här specifikt rikssvalberedningens grundliga arbete. Förbundsstyrelsens arbete har sedan kongressen karaktäriserats av att "laget är större än jaget" samt en mycket nära samverkan med kansliet som framtynta stöttat arbetet.

Kongressen antog en verksamhetsinriktning och en rambudget för de kommande åren fram till nästa kongress, vilken hade beretts av förra förbundsstyrelsen. Inriktningen summerades i sex punkter

- Stärka grunden genom att värva nya medlemmar.
- Stärka arbetet med att öka våra intäkter.
- Stärka vi-känslan i organisationen genom att berika och stödja varandra på lokal-, läns- och riksnivå.
- Stärka vårt förebyggande hälso- och livsstilsarbete.
- Stärka och hålla fast vid det arbete vi gör.
- Stärka kännedomen om Riksförbundet HjärtLung genom enhetlig kommunikation och marknadsföring.

Dessa mål ligger väl i linje med den nya förbundsstyrelsens syn.

Arbetet med att öka kännedomen om Riksförbundet HjärtLung är som kongressen beskriver prioriterat. Ett intensivt arbete med att nå ledande nationella politiker inom riksdag och regering har gjorts efter valet, med fokus på att etablera kontakt och fortsätta det opinionsbildande arbetet. I dessa samtal har ingången varit att övergripande lyfta fram att Sveriges vanligaste folksjukdomar måste få större plats i den offentliga debatten. Dessutom har fokus varit på den förändring vi ser mot en mer nära vård och vikten av personcentrerad vård.

Anders Åkesson, Förbundsordförande

Flera insatser har gjorts för att stärka intäkterna till organisationen samtidigt som verksamhetens kostnader setts över under hösten och inför kommande budgetår. Ekonomin är ansträngd och förbundsstyrelsen kommer att fortsätta ha fokus på att se över såväl intäkter som utgifter. En stabil ekonomisk organisation är nödvändig. Detta kommer kräva att vi tillsammans verkligen vågar tänka nytt och digitalt.

Avslutningsvis ett stort tack till alla medlemmar och förtroendevalda som kämpar och gör ovärderliga insatser i en föränderlig tid. Ett stort tack riktas även till vårt förbundskansli, som med stor flexibilitet och engagemang rustar organisationen.

Vi behövs mer än någonsin för att stärka vårderna. Din postadress, utbildning, var du är född, ålder, kön, sexuell läggning, funktionsvariation eller etnicitet ska inte spela någon roll för vilken vård och omsorg du får eller för risken att bli sjuk. Vi kan göra mycket själva, men vi kan göra ännu mer tillsammans med andra med samma mål. Kongressens signum av samverkan bär förbundsstyrelsen med sig in i mandatperioden.

Tillsammans – digital gemenskap för våra medlemmar

Tillsammans-kampanjen erbjuder träning, gemenskap och aktiviteter på nätet och har varit uppskattad av våra medlemmar från starten. I dag är det en permanent del av vår verksamhet.

Antal hälsomöten och tematräffar 2022:

- Tematräff Sömn, 5 grupper
- Tematräff Stresshantering, 4 grupper
- Tematräff Ensamma tillsammans, 5 grupper
- Hälsomöten, 5 grupper
- Återträff Lycka, 4 grupper
- Återträff Ensamhet, 1 grupp
- Flimmerduken, 8 grupper
- KOL-duken, pilot, 1 grupp

Våren 2020 startade arbetet med den nya kampanjen Tillsammans. Den kom till på grund av pandemin som orsakade att lokalföreningarna inte längre kunde erbjuda fysiska möten och aktiviteter för sina medlemmar. Risken att drabbas av ofrivillig ensamhet var stor bland medlemmarna då många av dem tillhör riskgruppen för covid-19 och rekommenderades att inte träffa för många personer.

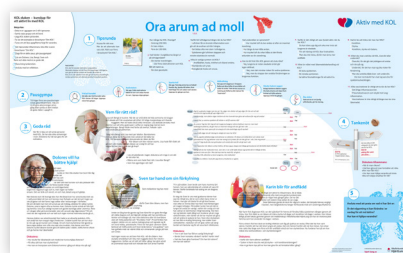
Digital utveckling

Riksförbundet HjärtLung beslutade att bli mer digitala än tidigare och skapade kampanjsajten tillsammansommar.se som lanserades innan midsommar 2020. Sajtens namn ändrades sedan efter årstiderna. Under 2022 fortsatte kampanjen och gjordes om till ordinarie verksamhet.

Lockar nya medlemmar

Hälsocoacherna har lett flera grupper i Hälsomöten och Tematräffar. Under hösten 2022 startades träffar kring Diagnosduken om förmaksflimmer och en pilot gjordes på duken om KOL.

Flera nya medlemmar kommer in genom Tillsammans och några nätverk har startat, bland annat ett för yngre personer som ännu inte fyllt 60 år. Tillsammans har fått mycket beröm och arbetet med verksamheten kommer att fortsätta.

Motion inom Tillsammans

Våra livesända träningspass – lättgymna, medicinsk yoga och Qigong har fångat många under året. Från att vid starten haft omkring 20 deltagare vid varje tillfälle nu ha över 100 ser vi som mycket positivt. Vi får många positiva reaktioner från våra deltagare vilket visar att Tillsammans gör nytta.

Yogainstruktör Helene Silfver leder våra digitala yogapass.

Hälsans stig – rörelseglädje för alla

Hälsans stig är ett av våra bidrag till förbättrad folkhälsa. Genom Hälsans stig förbättrar vi folkhälsan steg för steg. Konceptet ägs av Riksförbundet HjärtLung och stigarna skapas i samarbete mellan våra lokalföreningar och landets kommuner.

Vi har alla ett behov av att röra på oss och samtidigt känna oss trygga om något skulle hända. Tack vare Hälsans stig har det blivit möjligt för alla, oavsett vem du är, var du bor eller hur gammal du är. Det är glädjande att många kommuner visat Hälsans stig så stort intresse under året.

Hur långt ska man gå per dag? Den allmänna rekommendationen om fysisk aktivitet som Världshälsoorganisationen står bakom är minst 7 000 steg enligt Eva Jansson, professor emerita vid institutionen för laboratoriemedicin, Karolinska Institutet.

Nya stigar

En upprustning gjordes av stigarna i Djurgårdsbrunnsviken och Rågsved. En av de stigar som tillkom under året var den i Kävlinge. Den anlades av Kävlinge kommun och Leaderprojektet ”1000 år längs ån” i samarbete med Riksförbundet HjärtLung Lund. Den gångvänliga och till stora delar belysta leden är till stor del förlagd till å-nära stigar och leder. Den är sex km lång och går förbi gamla kyrkan ner till ån, över två broar, vidare mot Furulund och Viken och åter till Kävlinge centrum. Hälsans stig Kävlingeån är tydligt skyltad åt båda hållen hela vägen med km-skyltar och vägvisningsskyltar vilket ger möjlighet till både kortare och längre promenader.

Invigning av Hälsans Stig i Kävlinge. Från vänster: Omsorgsnämndens ordförande i Kävlinge kommun Annsofie Thuresson, Björn Carlqvist, ordförande i Riksförbundet HjärtLung Lund samt Ivar Sjögren, projektledare Kävlinge kommun. Foto: Mats Rosén, Kävlinge kommun.

FAKTA OM HÄLSANS STIG

- Stigarna är lätta att ta sig till och lätta att gå på.
- De flesta stigarna är 3–6 kilometer långa.
- Det finns skyltar varje kilometer.
- Du kan börja och sluta var du vill på slingan.
- Ett samarbete mellan Riksförbundet HjärtLung, Sveriges kommuner och Naturkartan.
- Du hittar enkelt stigar och information i appen: **Hälsans Stig**

Historik

Den första Hälsans stig anlades på Irland 1995 av Irish Heart, den Irländska hjärtfonden. Det irländska namnet ”Slí na Sláinte” betyder ”stigen till hälsa” och syftet är att främja motion i alla åldrar och att förebygga hjärt-kärlsjukdom.

Från norr till söder

- Hälsans stig finns på 160 platser runt om i Sverige. En ökning med fem sedan 2021.
- Under 2022 tillkom nya stigar i Kåge, Kävlingeån, Skellefteåhamn, Töreboda och Umeå.

Hjärt-lungräddning – en viktig kunskap för alla

HLR är en viktig del av vår verksamhet. Efter pandemin pekar nu vår HLR-utbildningsverksamhet uppåt igen och inför årets HLR-vecka tog vi fram flyern "Tillsammans för ett hjärtsäkert Sverige".

Kunskap är avgörande

Att snabbt kunna ge hjärt-lungräddning (HLR) till en person som drabbats av hjärtstopp är livsavgörande och ökar chansen till överlevnad jämfört med om ingen HLR startas i väntan på ambulans. Med rätt kunskap finns beredskap och motivation att hjälpa till på ett snabbt och säkert sätt. För Riksförbundet HjärtLung är det därför viktigt att bidra till att så många som möjligt i hela landet får denna livsviktiga utbildning. Riksförbundet HjärtLung följer Svenska HLR-rådets riktlinjer vid utbildning i hjärt-lungräddning.

Våra HLR-huvudinstruktörer i länsföreningarna utbildar HLR-instruktörer i lokalföreningarna som i sin tur utbildar HLR-livräddare. Riksförbundets HLR-team, bestående av en handfull erfarna HLR-huvudinstruktörer från den egna organisationen fungerar som en HLR-utbildningsresurs i de av våra regioner som saknar egen HLR-kompetens. HLR-teamet är även en idé- och kunskapsresurs i utvecklingsfrågor för organisationens HLR-verksamhet. Under årets första kvartal fick en stor del av våra planerade HLR-utbildningar ställas in på grund av pandemin men efter att restriktionerna hävts i mars pekar vår HLR-utbildningsverksamhet åter uppåt. Under vanliga år utbildar vi uppåt 3000 personer i HLR men i och med årets start med pandemirestriktioner har färre utbildats i år.

HLR-veckan

I oktober arrangerades HLR-veckan för femte året i rad för att öka medvetenheten om hur viktigt det är att alla i samhället lär sig HLR och

Den här västen tog vi under året fram till våra HLR-instruktörer.

att använda en hjärtstartare. Varje år rapporteras ca 5 500 hjärtstopp utanför sjukhus i Sverige. Av de som drabbas överlever ca 600. Forskning visar att upp till 70 procent fler liv skulle kunna räddas om hjärt-lungräddning startas direkt och en hjärtstartare används inom tre minuter. I år lyfte vi särskilt vikten av att hjärtstartare placerade utanför sjukhus är registrerade i Svenska hjärtstartarregistret. Först när en hjärtstartare är registrerad i hjärtstartarregistret kan SOS Alarm, sms-livräddare och andra se var den finns och hjärtstartaren ytterligare bidra till att rädda liv.

HLR-veckans budskap fördes ut brett i våra informationskanaler samtidigt som flera av våra läns- och lokalföreningar på sina egna orter genomförde informationsinsatser via lokala media samt för de egna medlemmarna, allmänhet och andra aktörer.

Inför HLR-veckan tog vi fram flyern

Tillsammans för ett hjärtsäkert Sverige med en checklista för hjärtstartare. Checklistan delas ut av våra föreningar till innehavare av hjärtstartare mm.

Checklista för hjärtstartare
Använd checklistan nedan för att se till att hjärtstartaren är startklar och kan fungera på bästa sätt när det behövs!

Är din hjärtstartare registrerad och redo?

- 1 Registrera din hjärtstartare på hjärtstartarregistret.se***
För att en hjärtstartare ska vara "synlig" för SOS Alarm och allmänheten måste den vara registrerad i Hjärtstartarregistret.
- 2 Är hjärtstartaren rätt skyltad?**
Svenska HLR-rådet rekommenderar i samråd med internationella HLR-råd en standardiserad skylt som visar var hjärtstartaren är placerad.
- 3 Finns personer med utbildning i hjärt-lungräddning kopplade till hjärtstartaren?**
HLR-rådet rekommenderar repetition av hjärt-lungräddning varje år. Det är viktigt att det finns utbildade personer kopplade till hjärtstartaren. Riksförbundet HjärtLungs föreningar erbjuder utbildningar i hjärt-lungräddning. Hitta närmaste förening på hjärt-lung.se.
- 4 Finns rutiner för underhåll?**
Det ska finnas en person som ansvarar för att kontinuerligt kontrollera batteriets funktion och elektrodernas hållbarhetsdatum.

* Hjärtstartarregistret är ett nationellt register för hjärtstartare. Registret gör det möjligt för SOS Alarm att hitta den hjärtstartare när den behövs som mest. En registrerad hjärtstartare spårar tid och räddar liv.

Tips!
Sätt upp checklistan på vägen bredvid din hjärtstartare!

Facebooknätverket i samarbete med HLR-rådet

I april 2021 startade vi Facebooknätverket "För dig som överlevt hjärtstopp och för dina närstående" i samarbete med HLR-rådets arbetsgrupp "Vård efter hjärtstopp". Nätverket syftar till att erbjuda möjligheter för personer som drabbats att mötas och dela erfarenheter, bidra till en ökad kunskap om livet efter hjärtstopp och vara en pådrivande kraft för att förbättra behandling av hjärtstopp i Sverige. Vid 2022 års utgång hade Facebooknätverket strax över 300 medlemmar.

Patientutbildningar med fokus på bra livskvalitet

Egenvård som ger livskvalitet

”Aktiv med HjärtLung”, är samlingsnamnet för riksförbundets tre patientutbildningar för diagnoserna KOL, hjärtsvikt och förmaksflimmer. Utbildningsmaterialet är till för vården och används när de utbildar sina patienter inom dessa diagnoser. Fokus i materialet är att deltagarna ska se värdet av en god egenvård för att kunna ha en bra livskvalitet. En bra kunskapsförmedling från vården ger välinformerade patienter som inte belastar vården lika mycket som en som inte informerats kring sin diagnos.

Under våren blev covid-19 inte längre klassad som en pandemi. Det har gett vården möjlighet att utbilda sina patienter genom fysiska träffar under hösten. Riksförbundet ser ett ökat intresse från sjuksköterskor och fysioterapeuter att använda materialet. Det är dock vissa sjukhus/kliniker som valt att ta fram egna digitala utbildningar vilket gör att riksförbundets representanter i landet inte får

Aktiv med KOL
– din patientutbildning

Aktiv med Hjärtsvikt
– din patientutbildning

Aktiv med Förmaksflimmer
– din patientutbildning

möjlighet att träffa nysjuka i samma utsträckning.

Utbildningsmaterialet är granskat och klart för vården att använda.

Många i vården uppskattar vårt material. De behöver inte uppfinna hjulet igen utan får tillgång till ett granskat material framtaget tillsammans med professionen. Riksförbundets Egenvårdsombud bjuds in vid sista träffen av patientutbildningen och får presentera sin lokala verksamhet och på så sätt värva medlemmar.

Aktiv med KOL var den första utbildningen som togs fram. Efter det kom Aktiv med hjärtsvikt och Aktiv med förmaksflimmer. Under 2022 har en

till patientutbildning arbetats fram. Den handlar om sömnapné och kommer att heta Aktiv med sömnapné. Lanseras 2023.

Antal personer i vården som fått tillgång till utbildningsmaterialet till och med 2022 är:

Aktiv med KOL: 773

Aktiv med Hjärtsvikt: 311

Aktiv med Förmaksflimmer: 93

Nyproducerade broschyrer är:

- Om högt blodtryck - Granskad av Jonas Spaak, docent i kardiologi vid hjärtkliniken, Danderyds sjukhus och ordförande i Svensk förening för hypertoni, stroke och vaskulär medicin.
- Om hjärtinfarkt - Granskad av Eline Wu, Universitetssjuksköterska, Filosofie doktor Patientflöde Kranskärl, Tema Hjärta, Kärl och Neuro, Karolinska Universitetssjukhuset.

Insamlingsverksamhet och marknadsföringskampanjer

Insamling är en förutsättning för att Riksförbundet HjärtLung långsiktigt ska kunna ge personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom bättre förutsättningar för ett bra liv.

Tack!

Ett stort tack till alla privatpersoner och föreningar som gav generösa bidrag under året.

Ett särskilt tack till de föreningar som gav mycket generösa bidrag:

- Ljungby
- Jämtlands län
- Arvidsjaur
- Piteå
- Ängelholm

Ge en gåva med hjärtat

Varför inte prova vår nya swishfunktion, sikta på QR-koden nedan med kameran i mobilen och gör ditt val. Det går naturligtvis fint att swisha ditt bidrag till 90 101 09.

Giving Tuesday

Under årets Giving Tuesday som inföll den 29 november uppmärksammade vi hjärt-lungräddning och våra duktiga hjärt-lungräddare runt om i landet. Giving Tuesday startade som en reaktion mot konsumtionsdagar som Black Friday och Cyber Monday.

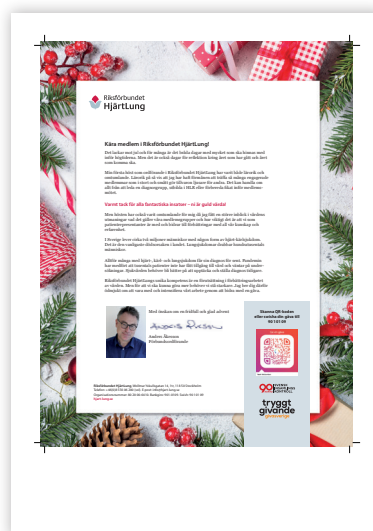
Idag är det en global folkrörelse som sätter engagemang i centrum och uppmärksammar allt positivt som görs i samhället.

Julkampanjer

Inför julen tog vi fram ett gåvobrev med en julkhälsning som man kunde fylla i på vår hemsida.

Vår Förbundsordförande Anders Åkesson hade i Status decembernummer en ödmjuk önskan till våra medlemmar.

Inför julen skickade vi mejl och sms till våra givare och medlemmar och bad dem om en julgåva. Responsen på detta var mycket positiv.

Annonsering under året

För att få fler att bli månadsgivare, ge sitt stöd till vår verksamhet samt tänka på oss vid minnesgåvor och när man upprättar sitt testamente har vi annonserat i vår medlems-tidning Status, där vi även bladad in inbetalningskort och månadsgivablankett. Vi har även annonserat i Dagens Nyheter, Memento, ICA Kuriren, Hemmets Journal, Senioren samt på Facebook och Instagram.

Riksförbundet HjärtLungs stöd till forskning

Riksförbundet HjärtLung har bidragit med ekonomiskt stöd till medicinsk forskning sedan 1975. Under 47 år har många miljoner satsats på forskning till gagn för våra medlemsgrupper. Speciellt fokus har legat på livsstilsområdet. Tack vare riksförbundets forskning kring fysisk träning, kost, tobak och stress har sekundärpreventionen inom svensk sjukvård utvecklats. I gällande riktlinjer har numera tobaksavvänjning och fysisk träning högsta prioritet.

Under 2022 har riksförbundet

bland annat bidragit till forskning gällande lungsarkoidos, medfödda hjärtfel, KOL, kärlsjukdom, stress, covid-19, fysisk aktivitet, cystisk fibros, högt blodtryck, tobak och förmaksflimmer.

Riksförbundets vetenskapliga råd bestående av hjärtläkare, lungläkare, sjuksköterska och fysioterapeut har granskat inkomna ansökningar utifrån projektens vetenskapliga kvalitet. Därefter har beredningsgruppen, bestående av två personer från förbundsstyrelsen och två från

förbundskansliet, värderat projekten utifrån patientnytta. Förbundsstyrelsen beslutade i december att dela ut 2 350 000 kr fördelat på 17 forskningsprojekt.

Under 2022 delade
Riksförbundet HjärtLung ut
2 350 000 kr fördelat på
17 forskningsprojekt.

Följande forskningsprojekt tilldelades ekonomiskt stöd av Riksförbundet HjärtLung 2022:

- Kardiovaskulära komplikationer efter COVID-19 - registerstudier. Umeå Universitet, 150.000 kr
- Screening för förmaksflimmer. Lunds Universitet, 100.000 kr
- Livskvalitet hos personer som behandlats kirurgiskt för popliteaartäraneurysm. Karolinska Institutet, 150.000 kr
- Risk för nedslag i aortagraft/EVAR vid bakteriemi/fungemi - En retrospektiv kohort-studie i Skåne år 2010-2021. Lunds Universitet, 150.000 kr
- Förenklad diagnostik av hjärtsvikt utifrån klaffplanets rörelse och vänster förmaksstorlek. Lunds Universitet, 100.000 kr
- SCOPIC – The Stockholm COPD Inflammation Cohort. Precisionsmedicin för patienter med kroniskt obstruktiv lungsjukdom. En prospektiv kohortstudie i primärvården. Karolinska Institutet, 100.000 kr
- Hjärtstopp på sjukhus hos patienter som bedömts av Mobil Intensivvårdsgrupp (MIG) inom 24 h före hjärtstoppet; en retrospektiv observationsstudie baserad på det svenska Hjärt-Lungräddningsregistret. Karolinska Institutet, 150.000 kr
- Uppföljning och behandling av stress, oro och ångest hos patienter med hjärtinfarkt med normala kranskärl med ett internetbaserat stödprogram. Karolinska Institutet, 100.000 kr
- Fysisk aktivitetsnivå och stillasittande efter hjärtinfarkt, mätt med accelerometer. Stockholm, 200.000 kr
- Upplevelser av beteendeförändring som en del av egenvården för personer med KOL. Umeå Universitet, 200.000 kr
- Bensår hos äldre personer i kommunal vård – kan fler botas med enkla ingrepp för åderbräck? Karlskoga lasarett, 100.000 kr
- Kognition och fatigue vid medfödda hjärtfel. Lunds Universitet, 100.000 kr
- Kan individanpassad fysisk träning för patienter med POTS (posturalt ortostatiskt takykardisyndrom) efter Covid-19 bidra till en ökad fysisk funktion, en aktivare vardag och en förbättrad livskvalitet? Karolinska Universitetet, 200.000 kr
- Enkel metod kan förutspå återfall samt komplikationer vid förmaksflimmer. Danderyds sjukhus, 100.000 kr
- Psykosocial stress som riskfaktor för yngre och äldre hjärtinfarktpatienter. Uppsala Universitet, 250.000 kr
- PRAXIS - en longitudinell studie av vuxna med astma och KOL. Örebro Universitet, 100.000 kr
- Riskmarkörer för framtida hjärt-kärl- och lungsjukdom - en substudie i SCAPIS-Umeå. Umeå Universitet, 100.000 kr

Uppföljning av forskningsprojekt

Riksförbundet HjärtLung följer upp alla forskningsprojekt som får ekonomiskt stöd från riksförbundet.

Det görs genom att skriva om projekten i tidningen Status och genom uppföljning av våra forskningspartner.

Forskning som riksförbundet stöder har bland annat syftet att förbättra vård och behandling för personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom. Mot den bakgrunden är det viktigt att alla projekt som får stöd också följs upp och sprids till berörda. Uppföljningen sker genom att redovisa forskningsresultat i tidningen Status och genom rapporter från forskningspartner som ingår i forskargrupperna. Riksförbundet har sett ett behov att förbättra omhändertagandet av patienter som drabbas av hjärtinfarkt före 55 års ålder och som inte har de traditionella riskfaktorerna. En del i arbetet är att genomföra en vetenskaplig studie där målgruppen ingår och som fått namnet MIFF-studien (Myocardial Infarction before Fifty-Five). I styrgruppen för studien ingår forskare från Uppsala Universitet och en representant från riksförbundet.

Forskningspartner

Riksförbundet har sedan 2008 arbetat för att införa brukarmedverkan i den medicinska forskningen. En viktig del i satsningen är att utbilda intresserade medlemmar till forskningspartner. Utbildningen har tidigare genomförts i samverkan med

två andra patientorganisationer, men i år anordnade riksförbundet en egen utbildning där sju medlemmar deltog. Efter utbildningen slussas forskningspartners in i lämpliga forskningsprojekt för att där bidra med brukarsynpunkter.

Sammantaget deltar riksförbundet med patientrepresentant i 20 forskningsprojekt. Både projekt som fått stöd av riksförbundet och även projekt som har andra forskningsfinansierare.

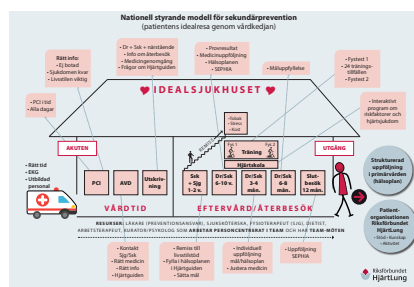
Ny vårdmodell för hjärtsjuka (NAG)

Den modell för sekundärprevention, som enligt regeringsbeslut sjösattes under 2022, ska resultera i att färre patienter med kranskärslssjukdom återinsjuknar och att hjärtvården i landet blir mer jämlik. Riksförbundet har varit mycket aktiva i arbetet med att utforma innehållet i modellen som nu är styrande för sjukhusen och som ska implementeras enligt gällande riktlinje. Riksförbundet HjärtLung har sammanfattat det 90-sidiga dokumentet genom att skapa en skiss med benämningen ”Idealsjukhuset”. Skissen som beskriver vårdkedjan och dess olika vårdinsatser har presenterats på vetenskapliga kongresser, finns

med i NAG-dokumentet och har även diskuterats på kurser och möten för förbundets föreningar. Ett arbete har påbörjats där riksförbundet ska utvärdera i vilken grad sjukhusen infört den nya modellen. Utvärderingen utgår från Idealsjukhuset.

Hjärtguiden

Riksförbundet finns representerat i styrgruppen för landets största kvalitetsregister, Swedeheart. Det omfattar sex delregister i form av Riks-HIA, SCAAR, SEPHIA, Svenska Hjärtkirurgiregistret, Swentry och Nationella Kardiogenetikregistret. Syftet med Swedeheart är bland annat att följa upp hur det går för hjärtpatienter, utgöra en databas för kliniska studier samt bidra till vårdutveckling. Riksförbundet har i samverkan med Swedeheart tagit fram informationsfoldern Hjärtguiden. Bakgrunden är att vår egen SPICI-studie som publicerades 2012 visade att informationen till hjärtpatienter som lämnade sjukhuset hade stora brister varför behovet fanns att ta fram en enkel folder som sjukhusen kan dela ut gratis till patienter och närstående. Hjärtguiden omfattar saklig information om sjukdomen, hur de behandlas och vad patienten kan göra själv för att minska risken att återinsjukna. Foldern på åtta sidor innehåller även en hälsoplan som ska fyllas i tillsammans med vårdpersonal, information om riksförbundet samt skissen på Idealsjukhuset. Hjärtguiden har reviderats under 2022 och finns tillgänglig att beställas utan kostnad för sjukhus och föreningar.

Nu samlar vi krafterna – tillsammans!

Äntligen kunde vi ses fysiskt igen efter en mer än två års lång och svår pandemi. Glädjen var stor när kongressen öppnade till tonerna av Svenssons Treooo på Aronsborg konferenshotell i Bålsta. Föreläsare på scenen varvades med diskussioner om motioner och andra förslag som det skulle beslutas om. Ombuden valde den förbundsstyrelse som nu styr Riksförbundet HjärtLung framåt. Med kongressens beslut i ryggen har styrelsen, med vår nye ordförande Anders Åkesson i spetsen, med kraft påbörjat sin mandatperiod. Vi på kansliet är i full gång med att verkställa styrelsens beslut. Ett viktigt uppdrag är att öka kännedomen och kunskapen om Riksförbundet HjärtLung. Den stora variationen av sjukdomar och diagnoser, verksamhetsområden och målgrupper är både organisationens styrka och utmaning. För att nå ut behöver vi skapa samsyn och samordning internt, för ett starkare varumärke och effektivare kommunikation. Vi behöver samla krafterna. Under året har kansliet arbetat intensivt med att identifiera och prioritera våra budskap. I december fattade styrelsen beslut om den kommunikationsstrategi som ska vägleda oss framåt. Vi ska vara en stark röst i civilsamhället och tillsammans med medlemmarna driva våra viktiga frågor. Tillsammans har vi kunskap, kraft och engagemang att ge personer som lever med hjärt-, kärl- eller lungsjukdom ett längre och rikare liv. Det är fantastiskt att konstatera att vi åter igen växer i antalet medlemmar. Pandemin slog hårt mot vårt

medlemsantal, men 2022 vände vi trenden och vi har fått 3900 nya medlemmar till organisationen under året. Alla nya medlemmar ska känna sig varmt välkomna till oss! Vi är nu 34 500 medlemmar.

Det är en styrka att våra medlemmar kan välja olika ingångar till riksförbundets verksamhet – våra lokal-föreningars programutbud är ofta mycket rikt på föreläsningar och fysiska aktiviteter och våra medlemsorganisationer erbjuder diagnosspecifika erfarenhetsutbyten. Som komplement till föreningarnas verksamheter kan medlemmarna även träffas digitalt för fysisk aktivitet genom Tillsammans-verksamheten på vår hemsida.

För att kansliet ska kunna vara ett så bra stöd som möjligt till våra föreningar behöver vi förstå vad som efterfrågas och uppskattas. I slutet av året skickade vi därför ut en enkät som 524 föreningsaktiva valde att besvara. Vi ser i svaren att tidningen Status verkligen är läst och uppskattad, det är glädjande. Likaså att det gått bra med implementeringen av vårt nya medlemsregister, många svarande lyfter detta. Det gläder mig också att våra föreningsaktiva till stor del har nytta av stödet från kansliet. När vi arbetar som ett team utifrån våra olika roller som förtroendevalda, föreningsaktiva och anställda lyfter vi tillsammans organisationen till nya höjder, och stärker vårt erbjudande till medlemmarna. Jag ser mycket fram emot ett spännande och starkt 2023. Att värva nya medlemmar och givare samt rekrytera förtroendevalda och funktionärer har största prioritet,

CHRISTINE CARS-INGELS,
GENERALSEKRETERARE

”Det är fantastiskt att konstatera att vi åter igen växer i antalet medlemmar och att vi har fått 3900 nya medlemmar under året”

vilket avspeglar sig på våra aktiviteter. Jag hoppas att så många föreningar som möjligt ska ta aktiv del av vår satsning för valberedningar, så att vi stärker föreningsarbetet. För första året kommer vi att gå i Prideparaden. Det ser jag fram emot! Likaså att tillsammans arbeta för att de intressepolitiska huvudfrågor som kongressen beslutade om får ett ordentligt genomslag. Allt för att alla med hjärt-, kärl- eller lungsjukdom ska kunna leva ett bra, rikt och friskare liv.

Priset Årets hjärt-lungräddare till snabbt agerande släkt och grannar

Årets hjärt-lungräddare 2022. Från vänster: Pia Lena Alexandersson, Stefan Alexandersson, Linda Jungestrand, Christofer Martinsson, John Kihl och Jonathan Sundbäck har genom aktiv hjärt-lungräddning räddat livet på en medmänniska som drabbats av plötsligt hjärtstopp.

Dick Carlsson tackar sin sväger och svägerska och fyra grannar för att han överlevde den där måndagen i april, när ett efterlängtat kalas övergick i kaos. Efter välkomstbubbel i vårsolen på den inglasade altanen var det dags att slå sig ner för middag. Men Dick Carlsson hann aldrig sätta sig. Han föll i stället handlöst till golvet. Drabbad av plötsligt hjärtstopp.

SMS-livräddare i närheten

Den församlade släkten agerade snabbt. Och med fyra sms-livräddare i närheten som reagerade direkt på meddelandet de fick över mobilerna, där en av dem tog med sig villaområdets hjärtstartare, slog Dick Carlssons hjärta igen när ambulansen kom. Under en välbesökt ceremoni i Göteborg i november tilldelades hans livräddare priset som Årets hjärt-lungräddare av Riksförbundet HjärtLung, HLR-rådet och Stiftelsen för HLR i Sverige. Dick Carlssons hjärtstopp var pre-

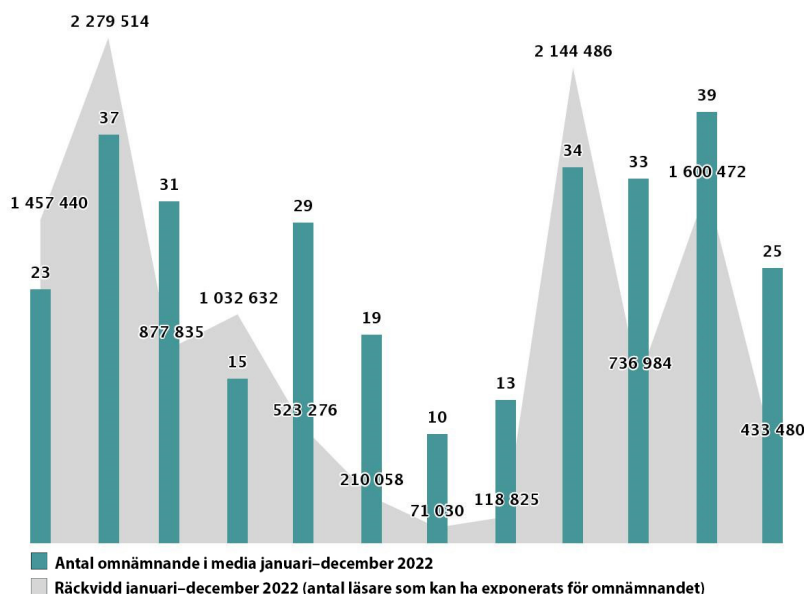
cis som andra hjärtstopp en mycket dramatisk händelse. Men också ett skolexempel på hur det oftare skulle kunna sluta väl. För fyra år sedan lade blivande läkaren John Kihl en motion i samfälligheten där han bor om att köpa in en hjärtstartare. Grannen Dick Carlsson satt med på årsmötet som klubbade igenom förslaget till villaområdet i Kareby utanför Kungälv. En av dem hänger alldeles i närheten av Dicks hus.

En snabb insats med hjärtstartare

När John tog emot sms-larmet kastade han sig i bilen, hämtade hjärtstartaren och kunde utföra en första defibrillering efter cirka sju-åtta minuter. Efter tio minuter när ambulansen var på plats hade Dicks hjärta börjat slå igen. – Det viktigaste var ändå att ni började så snabbt, säger Linda Jungestrand till Dicks svägerska Pia Lena och sväger Stefan Alexandersson vilka var de som larmade 112 och som påbörjade hjärt-lungräddning.

Linda, som är intensivvårdsköterska och var den första sms-livräddaren på plats, satt vid eget middagsbord med sin familj när hennes man, som också är sms-livräddare, fick larmet. Linda sprang. Kanske snabbare än någon gång tidigare i livet. Väl inne i huset satte hon sig mitt emot Stefan på golvet där Dick låg, och tog över. Strax efter Linda kom ytterligare en granne, sjuksköterskan Christofer Martinsson, och tillsammans turades de om med HLR. Kort därefter var också undersköterskan Jonathan Sundbäck och John Kihl på plats. Jonathan gjorde konstgjord andning och John fick hjärtstartaren på plats. Att ha sex HLR-kunniga personer omkring sig när man får ett hjärtstopp hemma är få förunnat. Samtidigt driver kunskap om vad snabbt agerande och en hjärtstartare inom räckhåll kan betyda på den typen av beslut som samfälligheten i Kareby tog.

Riksförbundet HjärtLung i media och på digitala plattformar

Vi syns i olika media

Under året har Riksförbundet haft debattartiklar införda på DN debatt, i Dagens Medicin, Aftonbladet, Altinget och Dagens Samhälle. Tillsam-

mans med läns- och lokalföreningar har förbundet också haft debattartiklar i lokalpressen över hela Sverige där vi till exempel uppmanar regionerna att följa den nyligen framtagna

riktlinjen för sekundärprevention vid kranskärslssjukdom.

Vi har också syns och hörts med vår verksamhet och opinionsfrågor i SVT och TV4 och Sveriges Radio med frågor kring hjärt-lungräddning, införande av sms-livräddarsystemet i fler regioner, tillgång till läkemedel och hur KOL-vården drabbats hårt under pandemin.

Mätt på årsbasis visar vår leverantör av media-artiklar att Riksförbundet HjärtLung och våra föreningar omnämns 308 gånger i nyhetsartiklar i tryckt och digital form under 2022. Mest omnämmanden har det varit i februari under Hjärtemånaden och i november i samband med Lungmånaden.

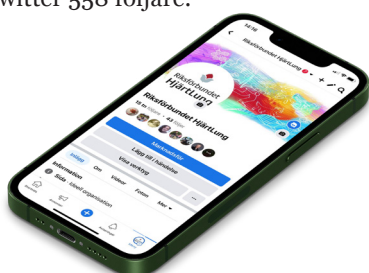
Riksförbundet HjärtLung i sociala medier

Riksförbundet HjärtLung i sociala medier

Riksförbundet arbetar långsiktig för att bygga upp en bred följarbas på våra sociala medieplattformar. Genom de olika digitala kanalerna vill vi skapa en kontinuerlig kommunikation som når flera målgrupper, bland andra medlemmar och icke-medlemmar, hälso- och sjukvårdspersonal samt politiker och beslutsfattare inom vården.

Riksförbundet HjärtLungs kanaler:

- Facebook: 15 091 följare
- Instagram 1084 följare
- Youtube 1570 prenumeranter
- Twitter 558 följare.

Opinionsbildning för förbättringar inom hälso- och sjukvården

Vårt mål är att verka för förändringar i samhället på en strukturell nivå för en effektivare och mer förebyggande vård för den enskilde, för god eftervård och egenvård för personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom. Det gör vi genom att delta i debatten, lyfta frågor i sociala media, i pressmeddelanden och i artiklar. Vi är engagerade i olika nätverk, kvalitetsregister, samråd hos regeringen, myndigheter och andra beslutsfattare.

För patienter med kronisk sjukdom eller funktionsnedsättning är kontinuitet viktigt

I januari skrev Riksförbundet HjärtLung en replik på DN Debatt tillsammans med Funktionsrätt Sverige och Reumatikerförbundet. Organisationerna menar att patienter med kroniska sjukdomar och/eller funktionsnedsättningar, som har stora vårdbehov i vardagen, bör få förtur när det gäller vård. Enligt organisationerna behövs det en starkare och mer personcentrerad primärvård för att hantera patientgruppens behov, och att särskilt dessa behöver kontinuitet i sin vård. Replikens svar på en debattartikel som motsatte sig en föreslagen primärvårdsreform och framförde farhågor om att patienters valmöjligheter skulle begränsas samt att utrymmet för digitala vårdgivare skulle minimeras. Patientorganisationerna menar att digitala tjänster kan bidra till att öka tillgängligheten för alla, och att varje patient bör ha rätt till fysisk och digital vård hos en och samma vårdcentral utifrån sina behov. Riksförbundet HjärtLung motsätter sig däremot ståndpunkten att listning på vårdcentral skulle begränsa tillgängligheten till vård, och menar i stället att listning kan öka tillgängligheten genom att skapa en fast läkarkontakt.

Högt blodtryck och sekundärprevention dominerade Hjärtemånaden

Under februari genomförde riksförbundet Hjärtemånaden. Med Hjärtemånaden vill Riksförbundet HjärtLung öka kunskapen om hjärta och kärl och deras sjukdomar, om riskfaktorer och om skillnader och förbättringsmöjligheter i hjärtsjukvården. Runt om i hela landet genomförde lokal- och länsföreningar aktiviteter för att höja kunskapen kring hjärt- kärlsjukdomar. Högt blodtryck är en av de största riskfaktorerna. Så många som fyra av tio svenskar är drabbade. Nära hälften av dem vet inte om det och går därmed miste om effektiv behandling och riskerar allvarliga sjukdomar som stroke, hjärtinfarkt och hjärtsvikt. Förutom stort lidande för den enskilde personen innebär sjukdomarna en stor kostnad för samhället och ett ökat tryck på vården. Tretton lokaltidningar publicerade insändare från riksförbundets lokalföreningar. På Alla hjärtans dag lyfte riksförbundet de nya riktlinjerna för sekundärprevention efter en hjärtinfarkt i en debattartikel i Dagens Samhälle. Artikeln pekade på ansvaret som regionerna har för att minska den befintliga ojämlikheten i vården för patienter med hjärt- kärlsjukdom, genom att ge patienten den bästa vården både på sjukhuset och i primärvården. Sekundärprevention syftar till att minska risken för åter-

insjuknande och förbättra patientens livskvalitet genom att hantera riskfaktorer som ohälsosamma levnadsvanor. Idag finns stora geografiska skillnader i hur bra sjukvården och patienten lyckas komma till rätta med risken för en ny hjärthändelse. Riksförbundet HjärtLung menar att de nya riktlinjerna för sekundärprevention av kranskärlssjukdom måste implementeras ordentligt, med målet att erbjuda patienten en evidensbaserad och jämlik vård oavsett var i Sverige man söker vård.

Upp till kamp mot tuberkulos

Varje år dör cirka 1,5 miljoner människor av tuberkulos (TB). Sjukdomen är den näst mest smittsamma infektionssjukdomen i världen efter covid-19. Inför världstuberkulosdagen den 24 mars uppmärksammade Riksförbundet HjärtLung den globala kampen mot tuberkulos. Riksförbundet HjärtLung har en stark koppling till TB. I dag är förbundet mest förknippat med hjärtinfarkt, hjärtsvikt och KOL. Men förbundets föregångare var ett antal föreningar som startades av tuberkulospatienter i början av 1900-talet. Då var tuberkulosen – eller lungsothen som den kallades – en spridd och fruktad sjukdom som ofta hade dödlig utgång. Idag kan tuberkulos så gott som alltid botas med en kombination av olika antibiotika om man inte har andra mycket svåra sjukdomar samtidigt. Lyckligtvis är vi numera förskonade från en stor smittspridning i Sverige. 2020 insjuknade 335 personer enligt Folkhälsomyndigheten. Av de 335 fallen beräknades 58 ha smittats i Sverige. Tuberkulos är inte på allas läppar i Sverige, men sjukdomen tillhör inte det förgångna. Därför stöttar Riksförbundet HjärtLung den globala kampen mot tuberkulos.

Ojämlig hjälpmedelstillgång uppmärksammades

En rapport från Socialstyrelsen bekräftar att vi är på väg mot ett alltmer ojämnt utbud av hjälpmedel, där en individs bostadsort kan avgöra om de har råd med de hjälpmedel de behöver för att klara vardagen. I en debattartikel argumenterade Riksförbundet HjärtLung tillsammans med Neuro och Reumatikerförbundet, att det inte ska spela någon roll var du bor. Tillgången till hjälpmedel måste bli mer jämställd.

Utbudet av hjälpmedel ser olika ut i landet och håller på att bli alltmer oförutsägbart. De senaste åren har det pågått en debatt om så kallade abonnemangsavgifter för hjälpmedel som införts av flera regioner. Det är avgifter som i vissa fall vida kan överstiga kostnaden för själva hjälpmedlet. Avgifter för prov-, recept- och serviceavgifter är exempel på andra kostnader som kommuner och regioner ofta tar ut. Trenden är att allt fler hjälpmedel inte längre är förskrivningsbara utan måste betalas av den enskilde själv. När olika avgifter staplas på varandra blir det i slutändan en fråga om tur (var man bor) och resurser (privatekonomi) att avgöra vem som har tillgång till de hjälpmedel som kan vara avgörande för förmågan att leva ett aktivt liv.

Människor med funktionsnedsättning hör ofta till de grupper i samhället som har det svårt ekonomiskt. Den senaste statistiken från Socialstyrelsen visar att sysselsättningsgraden är lägre i denna grupp än i den totala befolkningen. År 2020 var sysselsättningsgraden för personer med funktionsnedsättning 67 procent. Bland personer med funktionshinder som försämrar arbetsförmågan var sysselsättningsgraden endast 52 procent. För att människor med funktionsned-

sättning ska kunna leva ett självbestämt liv och delta i samhället är det viktigt att tillgången till hjälpmedel blir mer förutsägbart och jämlik. Några månader efter debattartikeln uppdrog regeringen åt Socialstyrelsen att analysera vad det finns för förutsättningar att ta fram nationella riktlinjer för bland annat området rehabilitering, habilitering och hjälpmedel.

Tobaksfria dagen med fokus på en renare värld och människors hälsa

Att sluta med tobak är något av det bästa du kan göra för både din hälsa och miljön. Därför vill Riksförbundet HjärtLung se en samhällelig kraftanstängning för att synliggöra skadeverkningarna av tobaksprodukter. WHO:s kampanj World No Tobacco Day, tobaksfria dagen, som inträffar den 31 maj varje år uppmärksammades i sociala medier av Riksförbundet HjärtLung.

Syftet med dagen är att uppmärksamma de hälsofaror som är förknippade med tobak, samt att uppmuntra människor att sluta röka och att förebygga spridning av tobaksrelaterade sjukdomar. Budskapet för året var att utan tobak får vi en renare värld och friskare människor.

Anders Åkesson tog plats på maktlistan direkt

Sedan 1996 har Dagens Medicin publicerat listan över de 100 mäktigaste inom svensk hälso- och sjukvård. I juni tillträdde Anders Åkesson posten som ordförande för Riksförbundet HjärtLung – och kvalificerade sig direkt till listan över makthavare inom svensk hälso- och sjukvård. - Det är glädjande att Riksförbundet HjärtLungs arbete syns på Dagens Medicins maktlista. Jag är glad över att som ny ordförande få möjlighet att fortsätta verka för personcentrerad vård. Det här visar att vi är på rätt väg, säger Anders Åkesson. Listan toppades av tidigare socialminister Lena Hallengren (S), följt av Olivia Wigzell, generaldirektör för Socialstyrelsen, och Maja Fjaestad

Riksförbundet HjärtLung träffade socialminister Lena Hallengren

Primärvårdsreformen är livsviktig för våra medlemsgrupper. Och höjda statsbidrag till patientrörelsen behövs för att patientföreträdare ska kunna möta den stora efterfrågan av patientdialog som är en viktig del av utvecklingen mot en alltmer personcentrerad vård. De budskapen förmedlade Riksförbundet HjärtLung till socialminister Lena Hallengren (S) under en träff med företrädare för patientrörelsen. Under mötet lyfte Riksförbundet HjärtLungs ordförande Anders Åkesson och förbundets generalsekreterare Christine Cars-Ingels ett par särskilt viktiga frågor, däribland det riktade statsbidrag som tilldelas patientorganisationer och som under den senaste tjugoårsperioden urholkats, dels på grund av att beloppet inte följt den övriga prisutvecklingen, dels på grund av att allt fler organisationer ska dela på kakan.

Opinionsbildning för förbättringar inom hälso- och sjukvården

Anders Åkesson (t.v.), förbundsordförande, vill att KOL-patienter ska hittas och få sin diagnos tidigare än idag. Här under ett panelsamtal under Almedalsveckan.

Hjärtstartare, KOL och hjärtvård i fokus under Almedalsveckan

Riksförbundet HjärtLung använde Almedalsveckan i Visby för att fokusera på frågor som bättre tillgänglighet till hjärtstartare dygnet runt, mer fysioterapeutledd träning för hjärtpatienter och tidigare diagnos för KOL-patienter. En paneldebatt handlade om hur hjärtstartare kan bli mer tillgängliga, eftersom 70 procent av alla hjärtstopp sker i hemmet. Riksförbundet använde också Forum för Health Polycys seminarium "Patienternas rekommendationer till politikerna" för att berätta vad som behövs för att få en mer personcentrerad vård. Inger Ros, tidigare ordförande för Riksförbundet HjärtLung, framförde att patientlagen, som infördes 2015, inte har någon större effekt och efterlyste förbättringar när det gäller information till patienterna. På ett seminarium om hjärtrehabilitering lyftes även faktumet att det finns väldigt stora skillnader i hur väl regioner och sjukhus lyckas med den viktiga sekundärpreventionen. Riksförbundet HjärtLung vill att vården ska bli bättre på att informera patienterna om riskfaktorer efter till exempel en hjärtinfarkt

Höj statsbidragen till patientorganisationer

Ökad efterfrågan på företrädare för patienter måste mötas med ökade resurser. I en debattartikel i Dagens Medicin skrev Anders Åkesson, ordförande i Riksförbundet HjärtLung om behovet att höja statsbidraget till patientorganisationerna i Sverige: "När Funktionsrätt Sverige inför valet frågade de politiska partierna hur de ser på statsbidraget svarade sju av åtta partier att de är positiva till höjda statsbidrag. Men statsbidraget till patientorganisationer har bara höjts en enda gång sedan 2008 och antalet organisationer som delar på samma kaka har ökat.

Patientorganisationernas roll är inte att vara kuttersmycken som är med bara för syns skull. Alla tjänar på att företrädarskapet är starkt. Därför har flera patientorganisationer tillsammans med Funktionsrätt Sverige arbetat fram en företrädarutbildning, med syfte att öka kunskapen hos både patienter och patientföreträdare för att kunna arbeta ännu mer konstruktivt

Valet 2022 – En kraftsamling för bästa möjliga vård

I Sverige lever cirka två miljoner människor med någon form av hjärt-kärlsjukdom. Det är den vanligaste dödsorsaken i landet. Lungsjukdomar drabbar hundratusentals människor. Med utgångspunkt i medlemmarnas behov identifierade Riksförbundet HjärtLung några särskilt viktiga valfrågor för förbundets arbete inför valet.

Valfrågorna 2022 handlade om en mer jämlik sjukvård där fler personer måste få tidig diagnos och där våra medlemmar behöver få tillgång till en sjukvård som, utifrån deras behov, fungerar i förebyggande syfte.

Några exempel på riksförbundets valfrågor:

- Att staten beslutar om primärvårdsreformen för att stärka primärvården och skapar förutsättningar för ökad kontinuitet och en mer jämlik och personcentrerad vård.
- Att regioner ökar tillgången till patientutbildning med entydig information och samtal om vikten av hälsosamma levnadsvanor för våra diagnosgrupper
- Satsning på fler fysioterapeut-tjänster till fysioterapeut-ledd träning för hjärt-, kärl- och lungpatienter.
- Prioritering av bättre KOL-vård och införande av riktlinjer för sekundärprevention för hjärtpatienter.
- Att kommuner inför en medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR)

Riksförbundet
HjärtLung

hjärt-lung.se

För att stötta läns- och lokalföreningar tog riksförbundet fram en valfolder med de viktigaste budskapen. Den skickades ut till alla föreningar för användning under valrörelsen.

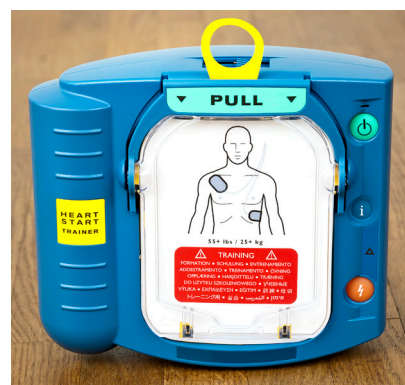
Lungmånaden uppmanade till vaccination mot influensa och efterlyste lyft av KOL-vården

Riksförbundet HjärtLung har utnämnt november till lungmånaden för att uppmärksamma personer som lever med lungsjukdomar. Ett av de bästa sätten att ta hand om lungsjukdomar är att vaccinera sig mot säsongsinfluensan. Folkhälsomyndigheten rapporterar att 70% av personer 65 år och äldre i Sverige vaccinerade sig mot säsongsinfluensan säsongen 2021-2022. Riksförbundet önskar att så många som möjligt i riskgrupper vaccinerar sig. Därför valde Riksförbundet HjärtLung att uppmärksamma vikten av att så många som möjligt får enkel tillgång till vaccination. Runt om i landet publicerades insändare på temat med en uppmaning till regionerna att informera så många som möjligt om vikten av

Registrera alla hjärtstartare och rädda liv

Under den årliga HLR-veckan uppmärksammade riksförbundet att för många hjärtstartare inte registreras i hjärtstartarregistret. Varje år rapporteras cirka 6 000 hjärtstopp utanför sjukhus i Sverige och av de som drabbas överlever endast ungefär var tionde person. Forskning visar att upp till 70 procent fler liv skulle kunna räddas om hjärt-lungräddning startas direkt och en hjärtstartare används inom tre till fem minuter. Hjärtstartarregistret ägs av Svenska rådet för hjärt-lungräddning (HLR-rådet) syftar till att alla hjärtstartare utanför sjukhus ska registreras och bli synliga för SMS-livräddare och SOS Alarm. Problemet är att långt ifrån alla hjärtstartare är registrerade. Därför uppmanade Riksförbundet HjärtLung i en insändare alla som äger en

hjärtstartare att vidta fyra steg: Registrera i hjärtstartarregistret, skylta rätt, utbilda personer i hjärt-lungräddning, och ha rutiner för underhåll. Insändaren publicerades i flera lokaltidningar över hela landet.

Att snabbt använda en hjärtstartare kan vara skillnaden mellan liv och död.

vaccination. Riksförbundet fick även riktad information om vaccination via ett samarbete med Folkhälsomyndigheten och spred den i sina kanaler. Under lungmånaden lyfte riksförbundet även hur sjukvården behandlar KOL-patienter styvmoderligt, trots att det är en av de vanligaste dödsorsakerna. I en debattartikel i Dagens Medicin skrev ordförande Anders Åkesson, tillsammans med företrädare för svensk KOL-vård, att behandlingen för denna folksjukdom inte är prioriterad och att patienter ofta hamnar mellan vårdnivåer utan uppföljning. KOL, kroniskt obstruktiv lungsjukdom, är fortfarande underdiagnostiserad och diagnostiseringen har blivit ännu mer lidande under pandemin. Exempelvis erbjuds endast hälften av rökande KOL-patienter rökavvänjning, trots att det är högsta prioritet enligt Socialstyrelsens

riktlinjer. För att förbättra vården krävs satsningar på certifierade astma-, allergi- och KOL-mottagningar där alla komponenter för en strukturerad KOL-vård finns, inklusive interprofessionellt samarbete. Dock ses tecken på att primärvården i stället går bort från den strukturerade vården, till exempel har antalet certifierade mottagningar minskat i Region Skåne. Nu måste det till en ändring, menar Riksförbundet HjärtLung.

Vår webbplats hjart-lung.se – kunskap och information samlat

På **hjart-lung.se** finns information om diagnoser, nyheter om de aktiviteter, frågor och projekt vi driver och stöd till våra föreningar på våra föreningssidor.

Diagnossidorna är välbesökta

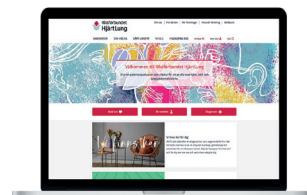
Hemsidan riktar sig både till människor med hjärt-, kärl- och lungsjukdom och deras närstående, till allmänheten och till styrande inom hälso- och sjukvården. Diagnossidorna om högt blodtryck, hjärtinfarkt, förmaksflimmer och KOL är några av våra mest besökta sidor. Hemsidan har också ingångar riktade speciellt till vården, till en hälsointresserad allmänhet och en egen portal med information, tips och nyheter för våra föreningar.

Information för olika målgrupper

Under sidan Din hälsa får läsaren kunskap om vilka områden som är viktiga för hälsan och konkreta förslag på hur man kan ta hand om sig med hjälp av Riksförbundets aktiviteter. Under sidan För vården hittar vårdprofessionen våra patientutbildningar och hur de kan använda oss som bollplank och kunskapskälla i såväl den dagliga vården som i forskning.

Känn pulsen

Kannpuls.se är en fristående webbplats och ett samarbete mellan Riksförbundet HjärtLung, Pfizer och Bristol Myers Squibb, med syfte att fler personer ska veta hur man tar pulsen. Här kan besökaren även lära sig mer om förmaksflimmer och dess koppling till stroke. Oregelbunden hjärtrytm kan vara ett tecken på förmaksflimmer.

Antal besök på webbplatsen uppgick till 748 958 år 2022. En ökning med 7 procent jämfört med 2021.

Besöksstatistik från Google Analytics.

Debattartiklar under året

”Höj statusen på KOL-vården för patienternas skull”

Tidigare välfungerande KOL-vård nedprioriteras på patienternas bekostnad, skriver Caroline Stridsman, Nikolaos Pournaras, Ulrika Berg och Anders Åkesson i en debattartikel i Dagens Medicin.

”27 aktörer: Regeringen måste prioritera medicinsk forskning”

Vi uppmanar den nya regeringen att i kommande budgetar öka investeringarna så att vi inte förlorar kompetens och därmed konkurrenskraft. Det är avgörande för befolkningens hälsa och landets långsiktiga välbefinnande, skriver 27 aktörer inom vård, forskning, läkemedelsbranschen och akademien i en debattartikel i Altinget.

”Höj statsbidraget till patientorganisationerna”

Ökad efterfrågan på företrädare för patienter måste mötas med ökade resurser, skriver Lotta Håkansson, Mikaela Odemyr och Anders Åkesson från Sveriges största patientorganisationer i en debattartikel i Dagens Medicin.

”Vården blir inte bättre utan mer av forskning”

Sverige står inför stora hälsoutmaningar och nu krävs politisk handlingskraft. Sveriges kommande regering uppmanas att öka de statliga investeringarna i medicinsk forskning, satsa på forskning inom hälso- och sjukvård och möjliggöra delning av hälsodata, skriver Riksförbundet HjärtLungs ordförande Anders Åkesson tillsammans med flera andra i en debattartikel i Aftonbladet

”Stärk vården för personer med kroniska sjukdomar”

Samordning måste fungera över organisatoriska gränser och mellan professioner, skriver företrädare för fem patientorganisationer och Forum för health policy i en debattartikel i Dagens Medicin.

”Klubba igenom primärvårdspropositionen”

Regeringens föreslagna primärvårdsreform innebär förändringar vi tror är absolut nödvändiga, skriver Inger Ros,

ordförande i Riksförbundet HjärtLung tillsammans med Funktionsrätt Sverige och andra patientorganisationer i en debattartikel i Dagens Medicin.

”Använd apotekens kompetens bättre”

Vi måste pröva nya vägar. Inom kort startar det första nationella försöket med en farmaceutisk tjänst på apotek i Sverige, skriver bland andra Agneta Karlsson, generaldirektör, Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket och Inger Ros, ordförande, Riksförbundet HjärtLung i en debattartikel i Dagens Medicin.

”Det går att minska återfallen i hjärt- och kärlsjukdomar”

I dag påverkar bostadsort, utbildning och inkomst vilken vård den enskilde får efter en hjärtinfarkt. Regionerna har ett ansvar att minska den befintliga ojämlikheten och ge patienten den bästa vården både på sjukhuset och i primärvården, skriver Inger Ros, Riksförbundet HjärtLung, i en debattartikel i Dagens Samhälle.

”Högt blodtryck den viktigaste riskfaktorn för för tidig död”

Vi anser att det är dags att ta högt blodtryck på allvar, skriver bland andra Inger Ros, förbundsordförande Riksförbundet HjärtLung i en debattartikel i Göteborgs-Posten.

Pressmeddelanden under året

De räddade Dick från döden – nu får de priset Årets hjärt-lungräddare!

Dick Carlssons livräddare får pris som Årets hjärt-lungräddare av Riksförbundet HjärtLung, HLR-rådet och Stiftelsen för HLR i Sverige.

Tusentals lungsjuka väntar ännu på vård – nu börjar Lungmånaden

Riksförbundet HjärtLung har utnämnt november till Lungmånaden. Runt om i landet riktar våra föreningar fokus på diagnos, behandling och rehabilitering med föreläsningar, motionsgrupper och träffar.

Riksförbundet HjärtLung oroas över brister i särskilda boende SÄBO

En av fem står på olämplig medicin och fyra av tio saknar dokumenterade vårdplaner i sin kommunala journal, det visar en granskning som IVO genomfört bland kommunernas särskilda boende, SÄBO.

Han är ny ordförande för Sveriges näst största patientorganisation

Anders Åkesson, utbildad sjuksköterska och tidigare regionråd i region Skåne, har utsetts till ordförande för Riksförbundet HjärtLung.

Ny riktlinje i hjärtvården ska minska ojämlikheten i vården

På uppdrag av Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård, som drivs av Sveriges regioner i samverkan, har en ny riktlinje för sekundärprevention vid kranskärlssjukdom tagits fram.

Fyra av tio har högt blodtryck

Fyra av tio svenskar har högt blodtryck, så kallad hypertoni. Nära hälften av dem vet inte om det. Därför har Riksförbundet HjärtLung fokus på att fler ska ta sitt blodtryck under vår kampanjmånad Hjärtmånaden i februari.

DN Debatt Replik. ”Nonsens att listning på vårdcentral inskränker valfriheten”

För patienter med kronisk sjukdom eller funktionsnedsättning är kontinuiteten särskild viktig – vilket fristående digitala vårdgivare inte bidrar till, Funktionsrätt Sverige, Reumatikerförbundet och Riksförbundet HjärtLung svarar i Dagens Nyheter.

”Om man bor i Malmö eller Mora ska inte spela någon roll.”

När olika avgifter staplas på varandra blir det till slut en fråga om tur och personlig ekonomi som avgör vem som får tillgång till de redskap som kan vara avgörande för möjligheten att leva ett aktivt liv, skriver företrädare för Reumatikerförbundet, Neuro och Riksförbundet HjärtLung i en debattartikel i Sydsvenskan.

Våra föreningar i fokus

Det är i läns- och lokalföreningarna samt i medlemsorganisationerna som våra medlemmar i huvudsak engagerar sig och arbetar med frågor som är viktiga för vårt ändamål. Vårt mål är att ha fungerande föreningar i hela landet och ett viktigt uppdrag för förbundskansliet är att ge föreningsstöd.

Riksförbundet driver opinion på både nationellt och regionalt plan, arbetar med värvning, synlighet, utbildning, insamling och ger föreningssupport. Föreningarna kan få stöd kring föreningsutveckling och riksförbundet tillhandahåller material som kan beställas av föreningarna från vår webbutik. På hemsidan finns lokala föreningssidor och sidan "För föreningar" där det finns stöd och verktyg för föreningens arbete.

Medlemsregistret underlättar

Riksförbundet har ett gemensamt medlemsregister som används både centralt och av alla föreningar. Vi har en central inkassering av medlemsavgifterna vilket innebär att alla

medlemsavgifter aviseras centralt ifrån. Medlemsavgiften är 200 kr per medlem och år och 100 kr för alla under 18 år. Ett nytt medlemsregister sattes i drift i början på 2022 och ett stort antal registeransvariga från våra föreningar har utbildats.

Digital utveckling

Framförallt under hösten 2022 kunde våra lokala aktiviteter äntligen komma igång igen, med fysiska medlemsmöten och motionsverksamhet, efter flera år av pandemi. Digitaliseringen har också ökat markant i organisationen och att ha digitala möten har blivit en positiv rutin hos många. Förbundskansliet har stöttat och coachat föreningarna efter behov. En stor utbildningsinsats gjordes under

pandemin för att lära medlemmar att använda digitala verktyg för digitala möten och att själva kunna boka möten för föreningen. Ett 30-tal föreningar har varit mycket aktiva digitalt och ordnat föreläsningar, styrelsemöten, styrelseutbildningar och ordförandeträffar. Tillsammans-projektet blev en ordinarie verksamhet 2022. Förbundsstyrelsen har hållit sina styrelsemöten både fysiskt och digitalt under 2022. Endagsmötena var alla digitala. Årets stora händelse var vår kongress den 1-3 juni 2022 i Bålsta. Vi har även haft flera nationella konferenser och utbildningar både fysiskt och digitalt. Både för ordföranden, länsföreningar, egenvårdsombud och studieorganisatörer. Revisionen har hållits genom digitala träffar och protokoll har signerats digitalt. En effekt från året har varit just en mycket högre digital mognad och ökad tillit och kunskap kring digitala verktyg. Det har skapat möten och gemenskap för att motverka ofrivillig ensamhet och social isolering samt också möjliggjort att det demokratiska arbetet har kunnat fortsätta.

Kongressen i juni 2022

Vart tredje år samlas vi för kongress och den 1–3 juni var det dags att ses på Aronsborg i Bålsta.

Av 69 ombud fattades många viktiga beslut för vår patientorganisation. 53 motioner behandlades samt ett antal propositioner. Det beslutades om nytt juridiskt namn för våra lokal- och länsföreningar, det vill säga Riksförbundet HjärtLung samt ort eller län. Om nya intressepolitiska huvudfrågor och en verksamhetsinriktning för de kommande tre åren.

Det är Riksförbundet HjärtLungs medlemmar som har makten över vad det ska fattas beslutas om på kongresserna. På plats fanns 69 av 77 möjliga ombud som representerade medlemmarnas intressen.

En ny förbundsstyrelse, revisorer och en ny valberedning valdes för tre år. Anders Åkesson valdes till ny förbundsordförande. Kongressen föregicks av en digital utbildning med flera moment inför kongressen för att skapa trygga förutsättningar för våra ombud. Handlingarna till kongressen skickades ut både i pappersform men även digitalt och samlade på vår hemsida. Det digitala har kunnat underlätta mycket i förberedelserna till vår kongress.

Beslut om vår verksamhetsinriktning- Kortfattat kan man beskriva kongressen som ett större årsmöte där man fattar beslut om det som föreningen ska syssla med. Man tar ut en gemensam inriktning för verksamheten. På kongressen röstar ombuden fram dem som man tycker ska sitta i förbundsstyrelsen för hela organisationen och så tar man ställning till flera andra frågor och förslag.

Det är Riksförbundet HjärtLungs medlemmar som har makten över vad

det ska fattas beslutas om på kongresserna. Varje medlem har möjlighet att skriva motioner till kongressen och lyfta fram det som just den enskilda medlemmen tycker är viktigt för hela Riksförbundet HjärtLung. Att bjuda in riksförbundets alla 35 000 medlemmar till kongressen skulle vara omöjligt så på plats fanns 69 av 77 möjliga ombud som representerade medlemmarnas intressen och det är ombuden som har rösträtt.

Kongressen i juni 2022, forts.

Förbundsstyrelsen. F.v. Mikael Nissen, Lisbeth Eriksson, Gudrun Eliasson, Anders Åkesson, Anna-Marta Roos Näslund, Leif Altmann, Marianne Kjellquist, Jörgen Warberg, Maud Molander, Sture Olsson, Kerstin Haglö, Karin Thalén, Rolf Pettersson, samt generalsekreterare Christine Cars-Ingels.

Presidium. F.v. Stefan Jutterdal, Ida Kåhlin, Lotta Sondell, Peter Edfelt.

Mest debatt blev det om 12-års regeln.

Beslut om vår verksamhetsinriktning-

Kongressen 2022 var lyckad som vanligt och ombuden uppskattade att kunna ses fysiskt efter den långa pandemin. Den ökade digitaliseringen kunde också bidra till att ytterligare stärka våra ombud genom den digitala förberedande utbildningen. Ombud har vittnat om en ökad trygghet och medvetenhet i sina beslut vilket främjat demokratin i vår medlemsorganisation.

Beslut om intressepolitisk inriktning

- En mer personcentrerad vård
- En mer jämlik vård utan omotiverade skillnader
- Tillgång till en bra uppföljning samt en god primär- och sekundärprevention
- Ett utökat högkostnadsskydd som inkluderar tandvård

Urval av beslut från kongressen

- Den så kallade 12-års regeln för lokalföreningar togs bort
- Man kan inte längre vara förtroendevald och tjänsteman samtidigt i organisationen
- Påverkansarbetet för fler hjärtstartare i det offentliga rummet fortsätter
- Arbetet med att underlätta införandet av den nya vårdmodellen vid kranskärsljukdom ska prioriteras.

Glädjande ökning av nya medlemmar

Under året har föreningar, medlemsorganisationer och Riksförbundet med gemensam kraft framgångsrikt ökat medlemsantalet i organisationen. Efter några tuffa år i och med pandemin ser vi nu en positiv medlemsökning. Under hösten genomfördes en större värvningskampanj för att nå nya medlemmar men också en återvärvningskampanj bland tidigare utträdade medlemmar genom att erbjuda medlemskap för både 2022 och 2023, vilket gav ett mycket bra resultat sista kvartalet.

Värvningsmaterial

Värvning är en naturlig del av lokalföreningens verksamhet. Det finns en mångfald av material som stöd för värvning till föreningar att använda sig av, som till exempel; värvningskuvert, värvningsvykort, foldern Bli medlem du också, A3 och A4 planscher, Förenings roll-up och beachflag samt profilprodukter med budskap. Ett tipsblad "Att värva medlemmar" hjälper föreningarna att planera och genomföra värvningsinsatser. Under året har allt material reviderats så att det följer den nya grafiska profilen.

Annonsering och kampanjer

Centrala annonser och kortfilmer om att "bli medlem" på Facebook och Instagram har genomförts löpande under året. Mätningar visar att det är ett framgångsrikt sätt att nå nya målgrupper och vi har fått fler besökare till vår hemsida som gått hela vägen till att bli medlem.

Våga fråga en vän

Värva en vän - få en lott. Genom kampanjen "Våga fråga en vän" får man som tipsare en SverigeLott som tack. Kampanjen finns som en fast annons i Status sedan 2022 och på hemsidan under rubriken Engagera dig.

Tips & råd om värvning

Värvningsbrev

Värvningsvykort

Värvningsfilmer

Stöd till våra föreningar

Hanna Sundell är administratör för medlems- och givarservice. Hon hjälper bland annat till med att svara på olika frågor från föreningarna.

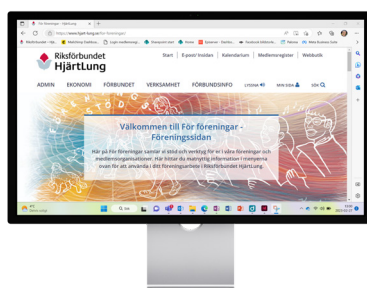
Nöjd Förenings index – NFI

Riksförbundet genomför regelbundet en kvalitetsmätning bland föreningarna som heter NFI, Nöjd föreningsindex. Vi genomför den vartannat år för att få en bild av hur våra förtroendevalda nyttjar och uppfattar det stöd som erbjuds av förbundskansliet. Undersökningen genomfördes av Mistat AB i december månad. Enkäten skickades till 1528 föreningsaktiva med epost. Den effektiva svarsfrekvensen blev 34 %. Svaren visade att det största behovet under året var stöd kring digitalisering i och med pandemin, så som hur man håller möten via teams med medlemmar och föreningsaktiva. Positiva siffror fick också det stöd som getts av förbundskansliet när det gäller utbildning i det nya medlemsregistret och den föreningsinformation som läggs ut på sidan "För Föreningar" på vår webbplats.

Intranät för föreningar

Vårt intranät "För Föreningar" är till för våra aktiva funktionärer och förtroendevalda i Riksförbundet HjärtLung.

Vi vill vara transparenta och vi vill nå ut till fler i organisationen och få dem att vilja engagera sig i föreningsarbete. På sidan "För Föreningar" finns fakta, stöd och hjälp för den som har ett uppdrag eller roll inom organisationen. Här finns viktiga nyheter för föreningarna att ta del av samt ett kalendarium. Från startsidan kan man enkelt och snabbt hitta verktyg såsom föreningens e-post, medlemsregistret och webbutiken men också ingångar till organisationsstruktur, verksamhet och aktiviteter, administration och it, ekonomi och bidrag samt förbundsinfo.

BIDRAG

• Aktivitetsbidrag

Bidraget ska möjliggöra enstaka och tillfälliga aktiviteter och arrangemang som inte ingår i föreningens ordinarie verksamhet. Det kan vara aktiviteter som inte utförts eller provats tidigare eller "prova på aktiviteter" för att attrahera nya medlemmar. Det kan också vara att delta på en mässa eller utställning för att värva medlemmar, eller att testa en ny motionsform/grupp, eller starta en ny studiegrupp med nytt koncept. Under 2022 beviljades två aktivitetsbidrag.

• Jubileumsgåva

Föreningar kan ansöka om en jubileumsgåva när föreningen har jubileum. Föreningen måste själv ansöka om bidraget hos förbundsstyrelsen. Vid ett beviljat beslut får man ett minnesdiplom alternativt ett högtidskort samt pengagåva beroende på hur många år man firar som förening. Under 2022 delades det ut sex jubileumsgåvor.

• Nyskapande projekt

Projektbidraget ska möjliggöra nyskapande och tillfälliga projekt som ligger utöver föreningens ordinarie verksamhet inom exempelvis opinionsbildning, hälsa och livsstil, information och kommunikation. Nyskapande verksamhet är innovativ, provar nya arbetssätt och verksamheter och erfarenheterna ska komma hela organisationen till del som en del som lärdomar, metoder och inspiration. Under 2022 beviljades två Nyskapande projekt.

• Resebidrag

Bidrag kan sökas för föreningars rekreativresor som anordnas för

Stöd till våra föreningar

Förenings- och medlemsstöd

Under året har vi erbjudit möjligheten att ta hjälp av föreningsutvecklare för att anordna samt genomföra utvecklingskonferenser. Vi har bland annat varit i Värmland, Blekinge, Kronoberg och Västerbotten under hösten. Utöver det har individuella insatser gjorts i föreningar som Göteborg och Eskilstuna för att se till att föreningarna fortlever.

Den 15-16 november genomfördes höstens länsordförande konferens. Till skillnad från tidigare konferenser har vi arbetat en del med förändringsledning. Målet har varit att ge länsordförande verktyg kopplat till förändringsledning som de kan ta med sig tillbaka till sina styrelser.

Vi har testat att ha ett digitalt erfarenhetsutbyte mellan medlemmarna genom konceptet "föreningsmåndag". Första måndagen i månaden har medlemmar i Riksförbundet Hjärt-

Lung fått möjligheten att träffa andra medlemmar och utbyta erfarenheter. Inför 2023 planeras detta koncept att göras om till fyra specifika tillfällen fördelat över året.

Digital vägledning

När det kommer till utbildningsstöd har en digital vägledning utformats för hur föreningar kan gå från en idé till genomförande. Syftet med denna vägledning har varit att bistå föreningarna med ett digitalt verktyg som kan hjälpa dem med deras planering samt utveckling av föreningen. Den digitala vägledningen kommer att släppas under våren 2023. Vi har också tagit fram en introduktionspresentation för våra föreningar som de kan använda sig av när de introducerar nya personer till organisationen.

Projekt med ABF

Tillsammans med ABF har vi tagit

fram ett nytt initiativ som heter "Folkbildning för din hälsa" vars primära syfte har varit att stärka samverkan mellan lokala ABF och Riksförbundet Hjärtlung-föreningar samt nå ut till nya målgrupper via folkbildning. Under året har en projektgrupp skapats som består av föreningarna Halmstad, Arvidsjaur, Umeå och Botkyrka-Salem samt respektive lokalkontor från ABF. Respektive förening tillsammans med ABF kommer anordna ett fysiskt event där de kopplar upp sig till en livesändning från förbundet. Från vår sändning ser vi till att förmedla ett innehåll som skapar folkbildande diskussioner för de som deltar. Första eventet var planerat att ske under november men flyttades till den 15 januari 2023. Utifrån detta initiativ har vi byggt upp en samverkansform som möjliggör för oss att koordinera nationella aktiviteter tillsammans med ABF och våra föreningar.

EVO/SO-konferens för att utveckla samarbeten

Sabir Khan, föreningsutvecklare på Riksförbundet HjärtLung, var en av organisatörerna.

Samarbeten och nätverk

I år bjöds alla Egenvårdsombud (EVO) och Studieorganisatörer (SO) in till konferens. Landet delades upp i tre delar. Syftet var att få länen att samarbeta med varandra i större

utsträckning och skapa nätverk. Men också för att EVO och SO skulle få möjlighet att skapa större nätverk, få kunskap om vårt material och hur de kan använda det i sina roller.

Antal deltagare:

Stockholm	54
Växjö	47
Umeå	30

Kontakter inom industrin

Vi valde att bjuda in utställare för att ge möjlighet till samverkan mellan föreningar och företag. Det finns många sätt att samarbeta och regler att hålla sig till.

Det bjöds in två företag och resultatet var att flera föreningar tog sin första kontakt med industrin för att hitta projekt att samarbeta kring.

Hälsocoachernas roll och våra två kampanjmånader

Lisa Krejci, Solveig Bäckman och Lotta Westlin är tre av våra hälsocoacher.

Hjärtemånaden

Varje år i februari uppmärksammar Riksförbundet HjärtLung frågor om hjärta och kärl lite extra.

2022 var årets tema "Känn trycket", som handlade om att uppmärksamma ett för högt blodtryck. Riksförbundet HjärtLung ville uppmuntra fler att kontrollera sitt blodtryck regelbundet. År efter år har Hjärtemånaden vuxit tack vare alla insatser som görs från norr till söder i våra lokalföreningar. Vi stöder våra föreningar med material och uppslag för att de ska kunna genomföra olika aktiviteter under månaden.

I webbutiken erbjuder vi olika broschyrer på ämnet som passar bra att dela ut under Hjärtemånaden. Där finns även olika "dukar", så som Flimmerduken och Sviktduken som innehåller kunskap och uppgifter. Kring duken samlas tre till fyra personer för att lära sig mer om livet med hjärtdiagnosen.

Lungmånaden

Riksförbundet HjärtLung har utnämnt månaden november till Lungmånaden. Runt om i landet riktar våra föreningar fokus på lungsjukdom - diagnos, behandling och rehabilitering. Våra föreningar arrangerar föredrag, träffar och andra aktiviteter. Budskapet för Lungmånaden 2022 var "Ta hand om din lungsjukdom" - en uppmaning till alla som lever med lungsjukdom att ta hand om den på bästa sätt.

Våra föreningar uppmuntrades att sprida ännu mer kunskap till våra medlemmar, till exempel genom att anordna föreläsningar med läkare, sjuksköterskor, dietister eller fysioterapeuter. I vår webbutik paketerade vi även speciellt utvalt material på ämnet, för våra föreningar att sprida. Föreningarna erbjöds även ett insändarunderlag på temat, som de kunde skicka in till lokaltidningar.

Hälsocoacher

Våra hälsocoacher har varit till stor hjälp under pandemin. Deras uppdrag under icke pandemi är att hålla hälsomöten lokalt med medlemmar men under pandemin har deras roll breddats genom att erbjuda digitala träffar. Många deltagare har önskat att fortsätta träffas efter att de avslutat hälsomötena. Det har lett till att hälsocoacherna använts sig av förbundets material för tematräffar och bjudit in grupper till digitala möten. Tematräffarna, som fungerar som studiecirkel, finns i tre olika ämnen - stresshantering, sömn och ensamma tillsammans. Varje tematräff innehåller fyra träffar om cirka två timmar och består av information och uppgifter att diskutera. Under året har vi rekryterat samtalsledare som lett tematräffar när inte hälsocoacherna hunnit med. De personerna hittar vi bland deltagare på olika aktiviteter inom Tillsammans-verksamheten.

Tidningen Status - en av våra mest populära medlemsförmåner

Medlemstidningen Status

Tidningen Status är en av våra mest populära medlemsförmåner. Sex nummer av tidningen Status har kommit ut under 2022.

Teman som tagits upp är:

- Hjärtmuskeln
- Tandhälsa och hjärt- kärlsjukdom
- Stress och hjärtinfarkt
- Valet 2022
- Oro vid KOL
- Hjälpmedel för dig med hjärt- kärl- eller lungsjukdom

Vi har också uppmärksammat de forskningsprojekt som Riksförbundet HjärtLung stödjer. I varje nummer har föreningarna haft möjlighet att publicera material om vad som händer runt om i landet.

Nyheter i Riksförbundet HjärtLungs webbutik

Webbutiken

Vi har närmare 200 artiklar i webbutiken. Under året har föreningar och medlemmar samt vårdinrättningar lagt över 550 beställningar. Under HLR-veckan, Hjärtemånaden och Lungmånaden har en särskild kampanjruta i webbutiken skapats. Där har särskilt utvalt material som passar för respektive kampanj erbjudits för föreningarna att beställa. Materialet packas och skickas från företaget Lagandan.

Nytt/Uppdaterat informationsmaterial i webbutiken 2022

- Folder: Checklista för hjärtstartare
- Folder: Grafisk manual
- Folder: Hjärtguiden
- Folder: Livet efter hjärtstopp
- Folder: Om högt blodtryck
- Folder: Om hjärtinfarkt
- Folder: Riksförbundet HjärtLung – din patientorganisation
- Folder: Stadgar för Riksförbundet HjärtLung
- Folder: Valfolder 2022
- Marknadsföringsmaterial: Rollup Bli medlem du också! – 3 st versioner: Riksförbundet, länsförening och lokalförening
- Marknadsföringsmaterial: Beachflag – 3 st storlekar stor, mellan, liten
- Marknadsföringsmaterial: HLR-instruktörsväst
- Marknadsföringsmaterial: Värningskuvert med folder och informationsbrev 2022-2023
- Marknadsföringsmaterial: Vykort – Bli medlem du också!
- Profilprodukt: Reflex
- Profilprodukt: Microduk för glasögon/dator
- Profilprodukt: Click-Clack godis
- Rapport: Effektrapporten 2022
- Tidningar: Status 1-6 för 2022
- Rapport: Flimmerrapporten 2022

Medlemsadministration och statistik

Vikten av ett medlemsregister

För att vi ska kunna fortsätta vara ett starkt förbund behöver vi hela tiden se till att vi har ett uppdaterat och korrekt medlemsregister. Vi arbetar dagligen med att se över funktionalitet och processer som ska göra det lättare för våra förtroendevalda och våra medlemmar att vara medlemmar i vårt förbund, men också att det är säkert och följer GDPRs föreskrifter. Under februari 2022 togs vårt nya medlemsregister i bruk. Det nya med-

lemsregistret är ett användarvänligt, tillförlitligt och dynamiskt register.

Registerfika

Vi har kontinuerligt erbjudit utbildningar i vårt nya register och även digitala träffar för att kunna ställa frågor eller få en snabb utbildning på ett visst moment. Dessa digitala träffar kallar vi registerfika och är i dag ett löpande moment i vår verksamhet som erbjuds alla registeransvariga.

Fyra registercoacher

Vårt samarbete med våra fyra registercoacher från den egna organisationen har fortsatt under 2022. En registercoach ska vara en stöd- och utbildningsresurs till registeransvariga ute i landet. De har stöttat vid digitala utbildningar men även varit med som kravställare och en bra testresurs i registret.

Antal medlemmar:

34 506 medlemmar, en höjning med 856 medlemmar jämfört med föregående år.

Nyvärvade medlemmar:

3 901 medlemmar, en höjning med 1203 medlemmar jämfört med föregående år.

Antal föreningar:

21 Länsföreningar, 137 lokalföreningar som är representerade i samtliga län/regioner och 7 medlemsorganisationer.

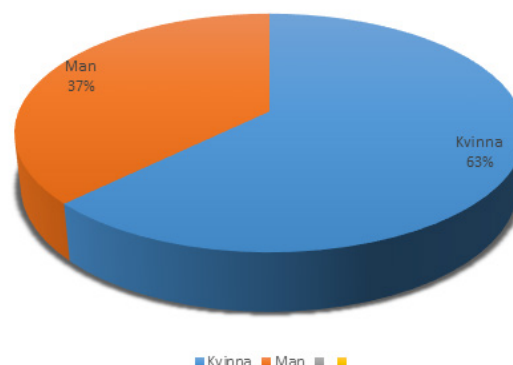
Nedlagd Lokalförening:

Riksförbundet HjärtLung Ovensiljan-Västerdalarna har lagts ner och medlemmar har erbjudits ny föreningstillhörighet hos Riksförbundet HjärtLung Borlänge.

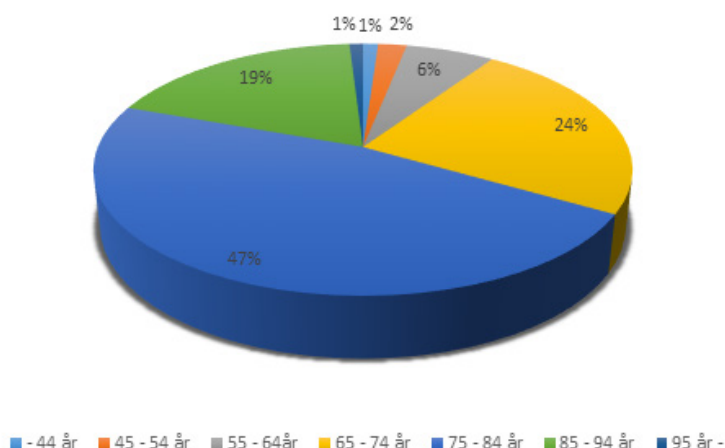
Riksförbundet HjärtLung Avesta har lagts ner och medlemmar har erbjudits ny föreningstillhörighet hos Riksförbundet HjärtLung Borlänge.

Riksförbundet HjärtLung Strängnäs har lagts ner och medlemmar har erbjudits ny föreningstillhörighet hos Riksförbundet HjärtLung Eskilstuna.

Medlemmar fördelat kvinna och man

Åldersfördelning av medlemmar

Samarbeten och nätverk som vi ingår i

Myndigheter och samverkansorgan

GPCC, Centrum för personcentrerad vård, person-
råd; Inger Ros FS.
Socialstyrelsen, arbetsgrupper.
Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), arbets-
grupper.

Representant genom Funktionsrätt Sverige

Regeringens Funktionshindersdelegation,
Socialdepartementet; Inger Ros.
Regeringens Patientråd; Inger Ros.
Myndigheten för delaktighet,
ers. i funktionshinderrådet; Jörgen Warberg FS.
Myndigheten för vård- och omsorgsanalys;
Inger Ros.
Nationell expertgrupp för horisontell prioritering i
vården; Inger Ros.
Socialstyrelsens funktionshindersnämnd; Kerstin
Haglö FS.

Europeiska nätverk

EHN EHN (hjärta) European Heart
Network.
EFA (lunga) The European
Federation of Allergy
ELF (lunga) The European Lung
Foundation.
Guard Heart.

Nordiska nätverk

NHL (lungfrågor) Nordiska
Hjärt- och Lungsjukas Förbund
NHU (hjärtfrågor) Nordiska
Hjärtunionen

Styrelsrepresentation

Folkspel; Sture Olsson FS
Forum för Health Policy; Inger Ros
Funktionsrätt Sverige; Inger Ros
Giva Sverige; Christine Cars-Ingels
Ideell Arena; Christine Cars-Ingels
Livet som gåva; Maud Molander FS
Studieförbundet ABF; Inger Ros

Kvalitetsregister

Ablationsregistret
Luftvägsregistret
Riksvikt
Swedeheart
Swedevox
Swedvasc

Övriga medlemsskap och samarbeten

Forska!Sverige
Arbetsgivarföreningen Fremia
HandikappHistoriska föreningen
HLR-rådet
Leading Health Care
MOD Merorgandonation
MyRight
Patientriksdagen
Studieförbundet ABF
Svensk Insamlingskontroll
Sveriges Arbetsterapeuter
Söderbergs stiftelse
Tobaksfakta

Samarbeten, nätverk och utbildningar

Nytt vårdförlopp för svårt sjuka KOL-patienter

Riksförbundet HjärtLung har varit involverat i arbetet för att organisera och styra kunskapen inom svensk sjukvård i samarbete med Sveriges kommuner och regioner (SKR) under flera år. Målet är att skapa en mer kunskapsbaserad, jämlik och effektiv vård med hög kvalitet, samt att förbättra patienternas upplevelse av den vårdprocess de genomgår. Detta genomförs genom ett arbete av en nationell arbetsgrupp och Riksförbundet HjärtLung bidrar genom att inkludera patientperspektivet från förbundets medlemmar. Riksförbundet har även bidragit med att identifiera utmaningar för personer med KOL genom att kartlägga så kallade patientresor. Patientresorna beskriver utmaningarna för patienter ur ett individperspektiv och kompletteras med vilka insatser som görs inom sjukvården. På så sätt framträder en bild av vad som behöver förbättras. En del av arbetet under 2022 fokuserade på att utveckla ett personcentrerat och heltäckande vårdförlopp för mer svårt sjuka KOL-patienter. I vårdförloppet ingår även information om Riksförbundet HjärtLungs patientutbildning Aktiv med KOL. Vårdförloppet är en vidareutveckling av det vårdförlopp för KOL som publicerades i september 2020 och som täckte vårdprocessen från symptom till att patienten får en diagnos och en behandlingsplan.

Bättre kunskapsstöd för vården i kampen mot ohälsosamma levnadsvanor

En av de viktigaste faktorerna för att hantera kronisk sjukdom är att minska risken för ohälsosamma levnadsvanor, såsom rökning och alkohol. Riksförbundet HjärtLung har, via Sveriges kommuner och regioner (SKR), deltagit i en nationell arbetsgrupp för att förbättra förebyggande åtgär-

der och behandlingar med fokus på ohälsosamma levnadsvanor. Ett nytt vårdprogram utvecklades under 2021 och tydliggör rekommendationerna. För att förbättra integrationen av vårdprogrammet i kunskapsstyrningens befintliga vårdförlopp, har den nationella arbetsgruppen arbetat med en generisk modell för integrering av levnadsvanor i vårdförlopp och andra kunskapsstöd. Tanken är att det ska bli lättare för vårdförloppen att hantera ohälsosamma levnadsvanor, oavsett om diagnosen är diabetes, KOL eller hjärtsvikt.

Riksförbundet HjärtLung har bidragit med ett patientperspektiv i olika delar av vårdprogrammet, bland annat i patientresor med grafiska presentationer av hur levnadsvaneaspekten kan vara relevant vid olika hälsotillstånd - utifrån medlemmarnas erfarenheter av hur det är att leva med hypertoni.

Pandemin fortsätter att påverka vården för KOL-patienter

Riksförbundet HjärtLung har fortsatt delta i kvalitetsregistret Luftvägsregistrets arbete för att förbättra sjukvården för astma- och KOL-patienter. Den senaste årsrapporten visar att pandemin fortsätter att påverka förutsättningarna för en optimal behandling för KOL-patienter. Många fick inte den utredning och uppföljning som rekommenderas, och det var färre som fick diagnosen astma och KOL. Antalet patientbesök minskade, vilket bidrog till ett uppdämt vårdbehov. Minskningen av spiometriutredningar, som krävs för att sätta diagnosen KOL, var störst inom primärvården. Varken primärvården eller den specialiserade öppenvården nådde de nationella målnivåerna. Riksförbundet HjärtLung har, tillsammans med företrädare från bland annat Luftvägsregistret, använt siffrorna från årsrapporten för att argumentera för

en bättre KOL-vård i en debattartikel i Dagens Medicin.

Swedevox och Riksförbundet HjärtLung uppmärksammade patientrisker med elavbrott

Riksförbundet HjärtLung och andningssviktregistret Swedevox skrev under året en skrivelse till statliga myndigheter med anledning av medierapporter om elavbrott och dess påverkan på behandling med syrgas och ventilatorer i hemmet.

Ungefär 2500-3000 patienter har långtidsbehandling med syrgas i hemmet och drygt 3100 vuxna patienter är beroende av ventilator/respirator i hemmet. Det finns även fler patienter som kan drabbas av svår andnöd och behöva söka sjukhusvård vid elavbrott. Patientgruppen med ventilatorer är helt beroende av andningsunderstöd och ska enligt rekommendationer och riktlinjer ha en batteribackup i händelse av elavbrott, för att undvika livshotande situationer. Dock är det oklart om alla patienter har en backup och om de vet vad de ska göra vid ett elavbrott. Under året nåddes Riksförbundet HjärtLung av orosrapporter från medlemmar med lungsjukdomar med syrgas som är bekymrade för elavbrottens påverkan på deras hälsa och lyfte därför frågan med Swedevox. Tillsammans tillskrevs bland andra Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, Socialstyrelsen samt Svenska Kraftnät för att informera om potentiella patientrisker samt för att eftersöka ytterligare information. Då myndigheternas svar på skrivelsen lämnade en del övrigt att önska har Swedevox tagit fram egen patientinformation samt rekommendationer till syrgassköterskor för hur man bör göra vid elavbrott.

patientföreträdarutbildning

För att möta en ökad efterfrågan på patientföreträdare har Riksförbundet HjärtLung tillsammans med Funktionsrätt Sverige och flera andra patientorganisationer tagit fram en patientföreträdarutbildning. Målet är att fler medlemmar ska få kunskaper om vad det innebär att vara patientföreträdare och representera en större patientgrupp. Utbildningen är webbaserad och anpassad för företrädare på nationell, regional och lokal nivå. Under året deltog ett flertal medlemmar från Riksförbundet HjärtLung i att testa utbildningen och ge feedback för att förbättra den. Funktionsrätt Sverige kommer att utvärdera feedbacken innan utbildningen lanseras i början av 2023.

Patientriksdagen tog sikte på hälsodata

Det årliga patientforumet Patientriksdagens tema 2022 var hälsodata. Under en helspäckad eftermiddag på Kulturhuset i Stockholm träffades över 200 deltagare för att diskutera hälsodata ur ett patientperspektiv. Att vårdgivare har tillgång till patientens hälsodata spelar stor roll för att patienten ska få bästa möjliga vård. Men idag ser det inte ut så. I Sverige har du som patient i praktiken ansvar för att förmedla din vårdinformation mellan olika vårdgivare. Däremot finns det inga krav på att vårdgivare ska dela hälsodata med varandra. Tidigare ordförande Inger Ros deltog i ett panelsamtal och påpekade hur viktigt det är för patientrörelsen att patienter har kontrollen över sin hälsodata och att det bör göras förändringar för att stärka detta inom svensk sjukvård. Riksdagens talman Andreas Norlén öppnade årets Patientriksdag. Andra talare inkluderade bland andra

Jakob Forssmed, socialminister och Lena Hallengren (S), gruppleddare i riksdagen och tidigare socialminister. Under halvdagen genomfördes också ett påverkansstorg, en interaktiv workshop, utöver panelsamtalet. Hela programmet webbsändes för alla som var intresserade att följa.

Patientriksdagen är ett samarbete mellan Riksförbundet HjärtLung, Neuro, Astma- och allergiförbundet, Reumatikerförbundet, Blodcancerförbundet, Huvudvärksförbundet, Sällsynta diagnoser och Bröstcancerförbundet i samarbete med Novartis.

Apotekssamarbete

Under året kunde vi på grund av pandemin inte genomföra de samarbeten vi normalt brukar ha med Apoteket AB, Kronans Apotek samt Apoteket Hjärtat. Inför Hjärtemånaden skänkte Apoteket Hjärtat oss en hjärtstartare som vi gav till den förening som gav den bästa motiveringen att just de skulle få den. Tillsammans med Apoteket AB och Doktor24 genomförde vi ett webinarium i början av året under rubriken "Känn trycket – samverkan mot en av våra farligaste folksjukdomar". Där diskuterades ett antal angelägna frågor såsom hur kan vi möta problemet med att så många med högt blodtryck är underbehandlade och inte följs upp i tillräcklig grad, och varför andra länder lyckas så mycket bättre. En debattartikel med rubriken "Högt blodtryck den viktigaste riskfaktorn för förtidig död" undertecknades av bland annat Inger Ros och publicerades i Göteborgs-Posten på Alla hjärtans dag.

Folkspel

Riksförbundet HjärtLung har tjänat drygt tre miljoner kronor genom sin försäljning av Bingo- och Sverigelotter, det senaste året. Detta gör att vi

bland riksorganisationer är i topp tre. "Tack vare våra föreningars försäljning av Bingolotter och Sverigelotter har Riksförbundet HjärtLung möjlighet att utveckla våra aktiviteter för en hälsosam livsstil. Som medlem kan man lära sig mer om hur man kan må så bra som möjligt med en hjärt-, kärl- och lungsjukdom." säger Christine Cars-Ingels, generalsekreterare Riksförbundet HjärtLung. Folkspel är föreningslivets eget lotteribolag och drivs helt utan privata vinstintressen. Allt överskott går tillbaka till Sveriges föreningsliv. Folkspel är en ideell och politiskt obunden organisation med 72 riksorganisationer som medlemmar, där Riksförbundet HjärtLung är en av dem.

Eldsjälsgalan

Den 16 mars hölls Årets Eldsjäls Galakväll – kvällen då eldsjälarna hyllas på Cirkus i Stockholm. Riksförbundet HjärtLung var en av sex organisationer som stod bakom Eldsjälsgalan. Vi är mycket stolta över att få vara med i det här viktiga sammanhanget. Årets Eldsjäl är en tävling som arrangeras av ideella Folkspel, den syftar till att lyfta eldsjälarna och deras betydelse i det svenska föreningslivet.

ABF

Vi försätter att vara med i ABF:s verksamhetsråd. Rådet har i uppdrag att utgöra ett stöd till förbundsstyrelsen i dess arbete med att ta fram och implementera de förbundsgemensamma riktlinjerna i verksamheten. Utöver det finns vi även representerade i ABF studiekommitté som är ett nätverk av funktionshinder- och patientorganisationer som samverkar centralt med ABF.

Riksförbundet HjärtLung – ekonomisk översikt 2022

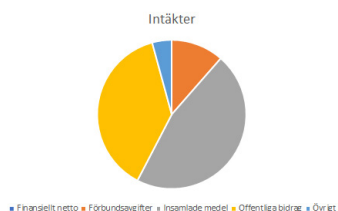
Cirkeldiagrammen visar riksförbundets intäkter och kostnader för verksamhetsåret 2022.

Intäkterna är lägre än kostnaderna och årets resultat på -18,7 Mkr har minskat det egna kapitalet.

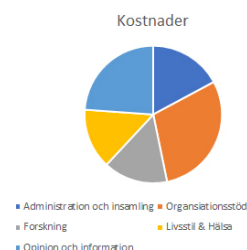
Förbundsavgifterna är den del av medlemsavgifterna som går till riksförbundet och insamlade medel är alla bidrag och gåvor från privatpersoner, företag, organisationer och stiftelser.

Kostnaderna är uppdelade efter verksamhetsområde inklusive personalkostnader och fördelade gemensamma kostnader.

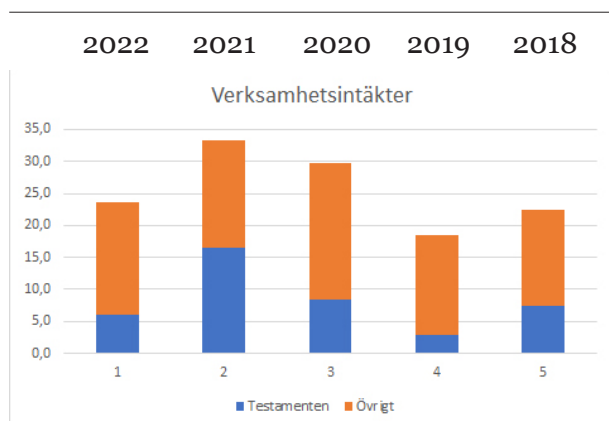
Intäkter 23,6 Mkr

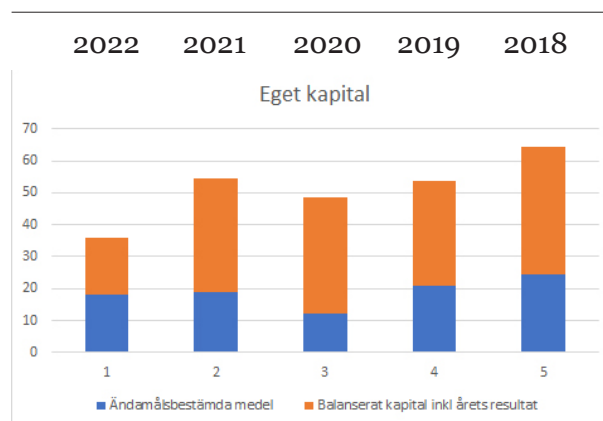
Kostnader 40,2 Mkr

Verksamhetsintäkter 2018 - 2022, Mkr

Eget kapital 2018 - 2022, Mkr

Riksförbundet HjärtLung
Org.nr: 80 20 00 – 6410

Årsredovisning 2022

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen för Riksförbundet HjärtLung får härmed avge årsredovisning för år 2022.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Ändamål och vision

Riksförbundet HjärtLung är en sammanslutning av föreningar för personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom i Sverige, med säte i Stockholm. Riksförbundet bildades 1939 och är en av Sveriges största patientorganisationer. Riksförbundet ska med ledning av kongressbeslut, stadgar och verksamhetsinriktning arbeta för personers med hjärt-, kärl- eller lungsjukdom intressen genom opinionsbildning, livsstilsförändring och gemenskap. Riksförbundets värdegrund är allas lika värde.

Riksförbundet ska i frågor som rör personer med hjärt-, kärl- eller lungsjukdom:

- erbjuda kunskap, gemenskap och stöd för livsstilsförändringar
- verka för god sjukvård och en effektiv rehabilitering och eftervård
- tillse att vård och myndigheter får del av medlemmarnas kunskap och erfarenhet
- driva ett aktivt opinions- och påverkansarbete i samhället
- stimulera förebyggande och hälsofrämjande verksamheter
- stödja och stimulera läns- och lokalföreningarnas samt medlemsorganisationernas verksamheter
- verka för samverkan med medicinsk sakkunskap, myndigheter, organisationer och enskilda inom samhälls- och näringsliv
- stödja forskning med ett patientperspektiv
- vid behov bidra till att nya föreningar bildas

Riksförbundets vision är att personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom ska ha ett bra liv. En grundtanke i riksförbundets verksamhet är att alla människor har rätt att efter behov få bästa möjliga hälso- och sjukvård oavsett kön, ålder och var man bor.

Medlemsorganisationen

Riksförbundet består av lokal- och länsföreningar över hela landet. Föreningarna är egna juridiska personer, men måste anta och följa de normalstadgar som riksförbundets kongress beslutar om. Kongressen är riksförbundets högsta beslutande organ och sammanträder vart tredje år. Förutom de nämnda föreningarna kan också andra organisationer, t ex. organisationer som samlar medlemmar med en specifik hjärt-, kärl eller lungdiagnos, bli medlemmar i organisationen efter beslut av förbundsstyrelsen. För närvarande har riksförbundet följande sju anslutna medlemsorganisationer; Alfa-1 Sverige (lungsjukdom), Apnéföreningen i Stockholm (sömnapné), IPF Sverige (lungfibros), Patientföreningen FH Sverige (familjär hyperkolesterolemi), Viking (hjärt- och lungtransplanterade), Riksföreningen för PAH (hjärt- och lungsjukdom) samt Aorta Dissektion Föreningen Skandinavien.

Medlemmarna i Riksförbundet HjärtLung utgörs i första hand av personer med en hjärt-, kärl eller lungsjukdom, samt närstående till dessa personer. Enligt stadgarna kan dock var och en som stöder riksförbundets ändamål bli medlem i en lokalförening eller direktmedlem i riksförbundet. Vid utgången av året hade riksförbundet totalt 34 506 (33 650) medlemmar. Antalet lokalföreningar vid årsskiftet uppgick till 137 (140) stycken. Förändringen under året beror på att tre lokalföreningar har lagts ned. Gotlandsföreningen, är både lokal- och länsförening, och ingår bland de 137 lokalföreningarna ovan.

Organisation och ledning

Kongressen genomförs vart tredje år och fastställer verksamhetsinriktning och rambudget för de kommande åren. Mellan kongresserna leds riksförbundet av förbundsstyrelsen som varje år tar fram en detaljerad verksamhetsplan och budget.

Den 1-3 juni 2022 hölls riksförbundets 38:e kongress i Bålsta.

Innan kongressen höll förbundsstyrelsen 5 protokollförda sammanträden, varav 3 har genomförts digitalt. Efter kongressen höll förbundsstyrelsen 5 protokollförda sammanträden, varav 2 har genomförts digitalt.

Arbetsutskottet har till uppgift att förbereda de frågor som ska handläggas av förbundsstyrelsen och består av ordföranden samt 1:e och 2:e vice ordförande. Det operativa arbetet leds av generalsekreteraren, Christine Cars-Ingels med stöd av en ledningsgrupp där två verksamhetschefer och ekonomiansvarig ingår.

Förbundsstyrelsen har fram till kongressen haft följande sammansättning, samt har deltagit vid ett antal möten.

Ordinarie ledamöter/arbetsutskott

Inger Ros, Tumba, ordförande (5 möten)

Jörgen Warberg, Öckerö, 1:e vice ordförande (5 möten)

Anna-Marta Roos Näslund, Östersund, 2:e vice ordförande (5 möten)

Ordinarie ledamöter

Agneta Petersson, Hässleholm (5 möten)

Kerstin Haglö, Karlskrona (4 möten)

Martin Lång, Kalix (1 möte)

Maud Molander Lidingö, (5 möten)

Mikael Nissen, Kristianstad (5 möten)

Sture Olsson, Umeå (5 möten)

Ersättare

Marianne Kjellquist, Mariestad (5 möten)

Yvonne Johansson, Jönköping (5 möten)

Hjördis Eklund, Arvidsjaur (5 möten)

Ny kongressperiod 2022-2025

Efter kongressen har förbundsstyrelsen haft följande sammansättning.

Ordinarie ledamöter/arbetsutskott

Anders Åkesson, ordförande (5 möten)

Jörgen Warberg, Öckerö, 1:e vice ordförande (5 möten)

Anna-Marta Roos Näslund, Östersund, 2:e vice ordförande (5 möten)

Ordinarie ledamöter

Marianne Kjellquist, Mariestad (5 möten)

Mikael Nissen, Kristianstad (5 möten)

Kerstin Haglö, Karlskrona (5 möten)

Maud Molander Lidingö, (5 möten)

Sture Olsson, Umeå (5 möten)

Karin Thalén, Uppsala (5 möten)

Ersättare

Lisbeth Eriksson, Boden (5 möten)
Gudrun Eliasson, Lycksele (4 möten)
Rolf Petterson, Helsingborg (4 möten)
Leif Altmann, Halmstad (4 möten)

Forskning

Riksförbundet stödjer forskning inom vården och de prioriterade områdena är rehabilitering, förebyggande av återfall och försämring av sjukdomen, egenvård, bättre livsstil, mental hälsa samt mötet med vården. Det är forskningsfält med många kunskapsluckor och syftar till att göra vardagen lättare efter diagnosen, mildra effekterna av sjukdomen och förlänga livet för personer med hjärt-, kärl- eller lungsjukdom. I december 2022 beslutade förbundsstyrelsen att dela ut bidrag om totalt 2 350 (2 500) tkr fördelat på 17 (17) olika forskningsprojekt. Effekterna av forskning inom vården bidrar till nya och bättre behandlingsmetoder och därigenom ett friskare och aktivt liv för personer med kroniska sjukdomar.

Hälsa och Livsstil

Riksförbundet har sedan tidigare tagit fram tre olika utbildningsmaterial för diagnoserna KOL, hjärtsvikt och förmaksflimmer med samlingsnamnet "Aktiv med HjärtLung". Under året tillkom även materialet "Aktiv med Sömnapné". Materialet fokuserar på att deltagarna ska se värdet av en god egenvård. Effekterna för patienterna är en förbättrad livskvalité och en större förståelse för sin egen sjukdom. I samverkan med vården har en modell för personcentrerad hjärtvård tagits fram och stora delar av den återfinns i ett förslag om en ny nationell vårdmodell. Effekterna för patienterna är en större trygghet och kontinuitet samt ger dem bättre förutsättningar för att uppnå bestående förbättringar av sin livsstil för att motverka återfall i sjukdomen.

Hjärt- lungräddning (HLR)

HLR är en viktig del av Riksförbundet HjärtLungs verksamhet. Genom kaskadutbildningsprincipen, organisationens HLR-huvudinstruktörer och Riksförbundets HLR-team bidrar vi till att det finns utbildade HLR-instruktörer i våra lokalföreningar. HLR-instruktörerna i sin tur utbildar medlemmar och andra i Vuxen- och Barn-HLR allmänhet enligt Svenska rådet för hjärt-lungräddnings riktlinjer (HLR-rådet). Riksförbundet utser Årets Hjärt-lung-räddare i samarbete med HLR-rådet och Stiftelsen för hjärt- och lungräddning i Sverige. Varje år genomför Riksförbundet HjärtLung HLR-veckan för att öka medvetenheten om hur viktigt det är att alla i samhället lär sig HLR. Effekterna är att fler människors liv kan räddas vid ett akut hjärtstopp.

Tillsammansverksamheten, vars syfte var att minska ofrivillig ensamhet hos äldre, startade 2020 med ekonomiskt stöd av Socialstyrelsen. Projektet har fortsatt under året och blivit en del av den ordinarie verksamheten. Verksamheten erbjuder medlemmar digitala möten i grupp med olika teman, möjlighet till individuellt stöd av hälsocoacher och digitala motionspass. Effekterna är att många människor genom stöd och kontakter fått bättre både psykisk och fysisk hälsa.

Organisationsstöd

Det är i lokal- och länsföreningen samt i medlemsorganisationerna som våra medlemmar i huvudsak engagerar sig och arbetar med frågor som är viktiga för vårt ändamål. Vårt mål är att ha fungerande föreningar i hela landet och ett viktigt uppdrag för förbundskansliet är att ge föreningsstöd. Riksförbundet driver opinion på både nationellt och regionalt plan, arbetar med värvning, synlighet, utbildning, insamling och ger föreningsstöd. Föreningarna kan få stöd kring föreningsutveckling och riksförbundet tillhandahåller material som kan beställas av föreningarna från vår webbutik. Framförallt under hösten 2022 kunde våra lokala aktiviteter äntligen komma igång igen efter flera år av pandemi. Med fysiska medlemsträffar och motionsverksamhet. Digitaliseringen har också ökat markant i organisationen och att ha digitala möten har blivit en positiv rutin hos många.

Opinion och information

Riksförbundet HjärtLung är en aktiv deltagare i samhällsdebatten och arbetar för att höga krav ska ställas på utvecklingen av hälso- och sjukvården. Under året har riksförbundet opinionsbildat för en bättre vård genom publicering av flertalet debattartiklar i både fack- och dagspress. Dialoger har genomförts med politiska företrädare, andra organisationer, sjukvårdsprofessioner samt myndigheter. 2022 var ett valår, där riksförbundets valfrågor handlade om att skapa en mer jämlik sjukvård där fler personer ska få tidig diagnos samt tillgång till en mer personcentrerad vård som, utifrån deras behov, fungerar i förebyggande syfte och ger en större trygghet och kontinuitet. Medlemstidningen Status har utkommit med sex ordinarie nummer och vi har genomfört kampanjperioder såsom Hjärtemånaden, Lungmånaden och HLR-veckan.

Samarbete med och medlemskap i andra organisationer

Riksförbundet är medlem i Funktionsrätt Sverige, en paraplyorganisation som samlar merparten av patient- och funktionshinderorganisationerna i landet. De bedriver intressepolitiskt arbete i flera viktiga gemensamma frågor. Ordförande Inger Ros har av Funktionsrätt Sverige utsetts till ledamot av regeringens funktionshinderdelegation och i regeringens patientråd.

Riksförbundet är medlem i följande organisationer alternativt samarbetar med i olika frågor: Arbetsgivarföreningen Fremia, Folkspel, Forum for Health Policy, Giva Sverige, HandikappHistoriska föreningen, HLR-rådet, Ideell Arena, Livet som Gåva, My Right, Studieförbundet ABF, Svensk Insamlingskontroll, Sveriges Arbetsterapeuter och Tobaksfakta. Riksförbundet samverkar med och stöder även följande organisationer: PGF -Partgemensamt forum, Forska!Sverige, Leading Health Care samt MOD – mer organdonation.

Riksförbundet har deltagit i arbetet med nationella riktlinjer för vård vid Astma och KOL och fortsatt samarbetet med kvalitetsregistren i Sverige; Ablationsregistret, Luftvägsregistret, RiksSvikt, Swedeheart, Swedevox och Swedvasc. Riksförbundet medverkar i Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) arbete med att utveckla ett nationellt system för kunskapsstyrning i syfte att utveckla en kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård av hög kvalitet. Riksförbundet deltar i arbetsgrupperna för sekundärprevention, levnadsvanor, hjärtsvikt samt lung- och allergisjukdomar. Riksförbundet har även deltagit i samråd med andra myndigheter t.ex. E-hälsomyndigheten, Myndigheten för delaktighet och Socialstyrelsen.

Europeiska nätverk

EHN (hjärta) European Heart Network

EFA (lunga) The European Federation of Allergy and Airways Diseases Patients' Associations

ELF (lunga) The European Lung Foundation

Guard Heart

Nordiska nätverk

NHL (lungfrågor) Nordiska Hjärt- och Lungsjukas Förbund

NHU (hjärtfrågor) Nordiska Hjärtunionen

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPÅRET

2022 var ett år fyllt av många händelser som påverkade Riksförbundet HjärtLung. Den 24 februari startades ett krig i Europa med efterföljande flyktingströmmar och en global ekonomi som vände neråt. Vi är alla påverkade av händelserna i Ukraina på olika sätt, givetvis även vår organisation.

Under året släppte pandemin greppet om oss, vilket innebar att aktiviteter kom igång och vi kunde mötas igen på riktigt. Vi fortsatte också våra digitala verksamheter. Dessa startades upp under pandemin och fortsätter att vara viktiga för att bredda och fördjupa vår närvaro inom alla grupper.

Den stora händelsen under året var såklart kongressen som vi hade på Aronsborg utanför Stockholm. En ny förbundsstyrelse valdes och Anders Åkesson fick förtroendet att leda styrelsen.

Kongressen antog en verksamhetsinriktning och en rambudget för de kommande åren fram till nästa kongress. Inriktningen summerades i sex punkter:

- Stärka grunden genom att värva nya medlemmar
- Stärka arbetet med att öka våra intäkter
- Stärka vi-känslan i riksförbundet genom att berika och stödja varandra på lokal-, läns- och riksnivå
- Stärka vårt förebyggande hälso- och livsstilsarbete
- Stärka och hålla fast vid det arbete vi gör
- Stärka kännedomen om riksförbundet genom enhetlig kommunikation och marknadsföring

Sedan kongressen har styrelsen tagit flera initiativ i enlighet med verksamhetsinriktningen, till exempel har en kommunikationsstrategi antagits, möten med medlemsorganisationer har genomförts samt digitala möten med ordföranden i hela landet.

Riksförbundet växte åter igen i antalet medlemmar. Pandemin slog hårt mot vårt medlemsantal, men 2022 vände vi trenden och värvade 3 900 nya medlemmar.

Ett intensivt arbete med att nå ledande nationella politiker inom riksdag och regering har gjorts efter valet, med fokus på att etablera kontakt och fortsätta det opinionsbildande arbetet.

Flera insatser har gjorts för att stärka intäkterna till organisationen, exempelvis möte med Folkspel och den privata branschorganisationen för begravningsentreprenörer. Samtidigt har verksamhetens kostnader setts över.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Ekonomiskt resultat

Verksamhetsintäkterna har minskat betydligt i jämförelse med föregående år med cirka 9,6 Mkr. Det beror på att intäkterna från gåvor och testamenten har minskat med cirka 10,4 Mkr jämfört med föregående år. I förhållande till årets budget är intäkterna cirka 8 Mkr lägre än förväntat. Verksamhetskostnaderna har ökat med 5,6 Mkr jämfört med föregående varav 2,7 Mkr av dessa avser inlösen av pensionsutfästelse som har gjorts under året. I förhållande till den beslutade budgeten är verksamhetskostnaderna lägre och det beror på åtstramningar som har gjorts under året på grund av de minskade intäkterna.

Resultatet av de finansiella investeringarna uppvisar ett underskott och detta beror på att hela aktiemarknaden har påverkats av både kriget i Ukraina och den höga inflationen. På grund av minskade gåvor har värdepapper sålts av under året för att klara likviditeten och även detta har påverkat det finansiella resultatet. Årets resultat uppgår till -18,7 Mkr (6,0 Mkr) och totalt eget kapital minskar med motsvarande summa. Eget kapital, som inte är donationskapital eller ändamålsbestämda medel, minskar med -17,8 Mkr (-0,8 Mkr). Börsnedgången under 2022 har påverkat värdepappersportföljens värde.

Insamling, offentliga bidrag och företagssamarbeten

Under året har riksförbundet aktivt samlat in pengar till verksamheten på olika sätt bland annat genom annonser i olika tidningar, marknadsföring på Facebook och återkommande kampanjer i vår tidning Status.

Flera lokalföreningar har bidragit till förbundets verksamhet med totalt 236 tkr (190 tkr). Det är även glädjande att allt fler väljer att bli månadsgivare till förbundet. Riksförbundet är medlemmar i Folkspel som är föreningslivets eget lotteribolag och drivs helt utan privata vinstintressen. Allt överskott går tillbaka till Sveriges föreningsliv. Folkspel är en ideell och politiskt obunden organisation. Riksförbundet HjärtLungs samarbete har genererat cirka 3,2 Mkr (2,8 Mkr) det senaste året. Riksförbundet har 90-konto och redovisar sin ekonomi och verksamhet till Svensk Insamlingskontroll. Förbundet är även medlem i Giva Sverige dit vi varje år redovisar bl.a vår effektrapport.

Riksförbundet samarbetar med utvalda företag, enligt fastställda riktlinjer, i syfte att finansiera vissa angelägna projekt. De företag som under året på detta sätt bidragit till riksförbundets verksamhet är Amarin AB, Boehringer Ingelheim AB, Novartis Sverige AB och Pfizer Innovation AB.

ANVÄNDNING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

Riksförbundets kapital förvaltas av fondbolaget Söderberg & Partners på uppdrag av förbundsstyrelsen. En policy för hur kapitalet ska förvaltas finns tillgänglig på hemsidan. Den långsiktiga målsättningen är en real avkastning om 3 % på förvaltad kapital under rullande femårsperioder. I de löpande rapporterna jämförs portföljens värdeutveckling med ett vägt index. Avkastningen för året blev -13,6 % (19,3 %) och jämförelseindexet sjönk till -6,5% (13,8 %).

Placeringspolicyn arbetar med begrepp som riskbuffert och riskmarginal och andelen aktier i portföljen ska styras dynamiskt. Den totala risken i portföljen ska justeras så att portföljen som mest kan tappa 20 % i värde i förhållande till högsta marknadsvärde de senaste 12 månaderna. Kapitalet får inte placeras i värdepapper som tillhör företag som har sin huvudsakliga verksamhet inom följande områden; vapen och krigsmaterial, tobaksprodukter eller alkoholhaltiga drycker eller producerar/distribuerar pornografi. De etiska riktlinjerna beskriver också vilka investeringar som bör främjas och att företagen ska följa internationella riktlinjer inom en rad olika områden.

HÅLLBARHETSUPPLYSNINGAR

Anställningsvillkoren för anställda tjänstemän vid kansliet regleras enligt vid varje tidpunkt gällande kollektivavtal och mellan Arbetsgivarföreningen Femia och fackförbundet Unionen samt ett lokalt framförhandlat tjänsterelemente.

Enligt placeringspolicyn ska riksförbundet inte investera i företag som bedriver verksamhet som leder till naturexploatering i områden som företaget inte har rättslig säkrad tillgång till och inte heller i företag som inte på ett godtagbart sätt följer kraven i internationella konventionen avseende miljö. Investering skall i största möjliga utsträckning ske i företag som arbetar aktivt och öppet för att bidra till en ekologiskt långsiktig och hållbar utveckling.

Riksförbundet HjärtLung informerar, utbildar och arbetar med opinionsbildning för att människor med hjärt-kärl och lungsjukdom ska kunna leva ett så bra liv som möjligt. Riksförbundet arbetar för visionen om ett samhälle, där alla oavsett funktionsförmåga kan delta på lika villkor. Ett samhälle som respekterar allas mänskliga rättigheter och tillvaratar människors olikheter är ett rikt och ett hållbart samhälle.

FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING

Att värva nya medlemmar och givare samt rekrytera förtroendevalda och funktionärer har största prioritet, vilket avspeglar sig på våra aktiviteter för 2023. Vi kommer bland annat att göra särskilda satsningar för föreningarnas valberedningar. För första året kommer vi att gå i Prideparaden, och delta under Järvaveckan. Likaså att tillsammans arbeta för att de intressepolitiska huvudfrågor som kongressen beslutade om får ett ordentligt genomslag.

Målet med vår nyligen antagna kommunikationsstrategi är att människor ska associera Riksförbundet HjärtLung till en organisation med fokus på nuet, som finns till för sina medlemmar, för patienter som lever med en sjukdom och för deras närstående. Vi vill att man ska tänka på oss som de som erbjuder kunskap, stöd och aktiviteter för ett bättre liv – här och nu.

Ekonomi är vid ingången av året ansträngd och förbundsstyrelsen kommer att fortsätta ha fokus på att se över såväl intäkter som kostnader.

Flerårsöversikt, tkr

	2022	2021	2020	2019	2018
Verksamhetsintäkter	23 652	33 300	29 761	18 448	22 440
- varav erhållna arv	6 022	16 510	8 427	2 830	7 372
Årets resultat	-18 725	6 039	-5 239	-10 627	-9 050
Eget kapital	35 821	54 546	48 507	53 746	64 373
Totala tillgångar	47 532	67 424	59 541	65 255	73 776
Soliditet	75%	81%	81%	82%	87%
Antal medlemmar	34 506	33 650	35 116	36 758	36 171

Resultaträkning, tkr

	Not	2022	2021
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter		2 722	2 470
Gåvor	2	10 421	20 838
Bidrag	2	9 523	9 227
Nettoomsättning		540	671
Övriga intäkter		446	94
Summa verksamhetsintäkter		23 652	33 300
Verksamhetskostnader	3,4		
Ändamålskostnader	5	-33 223	-27 556
Insamlingskostnader		-1 615	-2 262
Administrationskostnader		-5 315	-4 735
Summa verksamhetskostnader		-40 153	-34 553
Verksamhetsresultat		-16 501	-1 253
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	6	-1 888	7 630
Förvaltningskostnader		-336	-338
Summa resultat finansiella investeringar		-2 224	7 292
Årets resultat		-18 725	6 039

Balansräkning, tkr

TILLGÅNGAR	Not	2022-12-31	2021-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Nedlagda utgifter på annans fastighet	7	1 290	1 935
Inventarier	8	203	304
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga värdepappersinnehav	9	41 775	57 691
Summa anläggningstillgångar		43 268	59 930
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		89	120
Övriga fordringar		239	76
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	10	1 075	1 419
Summa kortfristiga fordringar		1 403	1 615
Kassa och bank		2 861	5 879
Summa omsättningstillgångar		4 265	7 494
SUMMA TILLGÅNGAR		47 532	67 424
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Donationskapital		1 010	1 010
Ändamålsbestämda medel		17 161	18 044
Balanserat resultat		36 375	29 453
Årets resultat		-18 725	6 039
Summa eget kapital		35 821	54 546
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 687	2 237
Skuld avseende beslutade, ej utbetalda bidrag		2 350	2 500
Övriga skulder		4 443	4 309
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	3 231	3 832
Summa kortfristiga skulder		11 711	12 878
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		47 532	67 424

Förändring av eget kapital 2022, tkr

	Donations- kapital	Ändamåls- bestämda medel	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans 2022-01-01	1 010	18 044	29 453	6 039	54 546
Disposition av föregående års resultat			6 039	-6 039	
Årets resultat				-18 725	-18 725
Ändamålsbestämt av givaren		3 750	-3 750		
Utnyttjade ändamåls- bestämda medel från tidigare år		-4 633	4 633		
Utgående balans 2022-12-31	1 010	17 161	36 375	-18 725	35 821

Specifikation av ändamålsbestämda medel

	Ingående balans	Arv och gåvor	Utnyttjade medel	Utgående balans
Forskning allmänt	10 588	3 750	-4 133	10 205
Forskningsprojekt Skåne	1 520	-	-	1 520
Forskning lungsjukdom	5 936	-	-500	5 436
Summa	18 044	3 750	-4 633	17 161

Gåvor och testamenten där givaren särskilt angivit att medlen ska användas till forskning har avsatts till ändamålsbestämda medlen.

Förutom forskningsbidrag har de ändamålsbestämda medlen ianspråktagits för verksamhet som avser forskning, t ex forskningsrådet, samt del av kansliets personalkostnader.

Notupplysningar

Not 1 – Redovisnings- och värderingsprinciper

Riksförbundets redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen, Bokföringsnämndens allmänna råd 2012:1 (K3), och Giva Sveriges Styrande riktlinjer för årsredovisning. Riksförbundet redovisar i enlighet med Giva Sveriges Styrande riktlinjer för funktionsindeldad resultaträkning. Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med tidigare år. Om inte annat anges är alla belopp angivna i tusentals kronor.

Verksamhetsintäkter

Posten medlemsavgifter i resultaträkningen avser den del av medlemsavgiften som går till riksförbundet, förbundsavgiften och redovisas för kalenderåret. Det är kongressen som fastställer förbundsavgiftens storlek.

En transaktion i vilken riksförbundet tar emot en tillgång eller tjänst som har ett värde, utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte, är en gåva eller ett bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att riksförbundet uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om riksförbundet har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett bidrag. Är det inte ett bidrag är det en gåva. Gåvor intäktsförs som huvudregel när gåvan är sakrättsligt genomförd och bokförs enligt kontantprincipen. I den mån det på balansdagen finns avtalade, men ej erhållna gåvor intäktsförs dessa efter individuell prövning. Gåvor som utgörs av annat än kontanta medel värderas till marknadsvärdet vid gåvotillfället. Erhållna gåvor och arv redovisas netto, d.v.s. efter avdrag för de direkta kostnader som kan uppkomma vid försäljning av en tillgång.

Erhållna bidrag intäktsredovisas i den period som bidraget utbetalas. Om bidraget är till för att täcka en kostnad redovisas i stället bidraget så att intäkten ställs mot den kostnad som bidraget är avsett att täcka. Intäktsredovisning sker först när det med hög grad av sannolikhet kan antas att bidraget inte kommer att återkrävas. Villkorade bidrag skuldförs därför till dess att de utgifter som bidraget ska täcka uppkommer. Villkorade bidrag som ännu ej använts redovisas i balansräkningen som "skuld erhållna, ej nyttjade bidrag".

Posten nettoomsättning avser ersättningar inom ramen för riksförbundets verksamhet och intäkterna redovisas vid försäljningstillfället eller när riksförbundet erhåller ersättningen. Exempel på nettoomsättning är ersättning för porto vid utskick av informationsmaterial. Övriga intäkter redovisas på samma sätt och avser intäkter som inte är primära i riksförbundets verksamhet.

Verksamhetskostnader

Kostnaderna för verksamheten har i enlighet med Giva Sveriges Styrande riktlinjer för årsredovisning delats upp i tre delar: ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader. Ändamålskostnaderna avser kostnader som har ett direkt samband med att uppfylla riksförbundets ändamål enligt stadgarna. De omfattar följande verksamhetsområden: forskning, livsstil och hälsa, opinion och information och organisationsstöd. I kostnaderna ingår även personalkostnader och fördelade samkostnader. De fördelade samkostnaderna är bland annat kansliets gemensamma lokaler samt gemensamma kostnader för datordrift.

Insamlingskostnader är sådana kostnader vars syfte är att generera externa intäkter i form av insamlade medel och gåvor från privatpersoner, organisationer och företag.

Administrationskostnader är sådana kostnader som behövs för att administrera och driva organisationen. Här ingår t.ex. kostnader för styrelsens förvaltning och revision. Ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster. Alla riksförbundets leasingavtal redovisas som operationella d.v.s. leasingavgifterna redovisas linjärt över leasingperioden.

Tillgångar, skulder och eget kapital

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Kontorsinventarier skrivs av på fem år och förbundets investering avseende ombyggnad av det nya kontoret skrivs av under hyresavtalets löptid som är fem år. Inköp av datorer och mobiltelefoner samt inventarier till ett värde av ett halvt prisbasbelopp kostnadsförs direkt. Finansiella tillgångar avser långfristiga innehav i aktier och andelar och redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet eller marknadsvärdet på balansdagen. Vid värderingen tillämpas portföljmetoden (kollektiv värdering). Omsättningstillgångar upptas till det belopp som beräknas inflyta efter en individuell prövning.

Eget kapital delas in i donationskapital, ändamålsbestämda medel och balanserat kapital. I de fall förbundet erhåller medel där endast avkastningen kan användas till verksamheten rubriceras det som donationskapital. Ändamålsbestämda medel är en del av det egna kapitalet, som givare eller donator bestämt ska användas till särskilda ändamål, eller medel som styrelsen beslutat ska användas på ett särskilt sätt. När riksförbundet belastas med kostnader för ändamålet redovisas dessa i resultaträkningen. Upplösning sker därefter av för ändamålet avsatta medel under eget kapital med motsvarande belopp.

Not 2 – Gåvor och bidrag	2022	2021
---------------------------------	-------------	-------------

Gåvor som redovisats i resultaträkningen		
---	--	--

Gåvor från allmänheten	1 403	754
Humanfonden - ideell aktiefond	607	661
Folkspel / Bingolotto	2 349	2 850
Testamenten	6 022	16 510
Företag	15	26
Externa stiftelser	25	37
Summa	10 421	20 838

Gåvor som inte redovisas i resultaträkningen		
---	--	--

Stöd till filmer, annonsering, kampanjer, riksdagsseminarium samt Patientriksdagen	651	2 170
---	-----	-------

Bidrag som redovisats som intäkt		
---	--	--

Insamlade medel (privaträttsliga bidrag)		
---	--	--

Företag	476	98
Externa stiftelser	-	20
Summa	476	118

Offentliga bidrag		
--------------------------	--	--

Socialstyrelsen	9 047	9 109
Projektbidrag från Socialstyrelsen	-	-
Summa	9 047	9 109

Summa bidrag	9 523	9 227
---------------------	--------------	--------------

Totala insamlade medel består av följande:		
---	--	--

Gåvor som har redovisats i resultaträkningen	10 421	20 838
Gåvor som inte har redovisats i resultaträkningen	651	2 170
Privaträttsliga bidrag som redovisas som intäkt	476	118
Summa insamlade medel	11 548	23 126

Not 3 - Medelantalet anställda, personalkostnader, inklusive arvoden till förtroendevalda och upplysning om pensionsåtagande

Medelantalet anställda	2022	2021
Antal kvinnor	10	11
Antal män	8	7
Totalt	18	18
 Ordinarie styrelseledamöter och ersättare	 2022-12-31	 2021-12-31
Antal kvinnor	7	8
Antal män	6	4
Totalt	13	12
 Ledande befattningshavare	 2022-12-31	 2021-12-31
Antal kvinnor	2	3
Antal män	2	1
 Löner, andra ersättning och sociala kostnader	 2022	 2021
Styrelseledamöter	864	722
Övriga förtroendevalda/uppdragstagare	108	260
Generalsekreterare	828	787
Personal	9 170	8 922
Totala löner och ersättning	10 970	10 691
 Sociala avgifter	 7 088	 3 893
(varav pensionskostnader exklusive löneskatt)	3 141	616
 Summa ersättningar, löner och sociala avgifter	 18 068	 14 584

Av pensionskostnaderna avser 214 tkr (209 tkr) organisationens generalsekreterare. Generalsekreteraren har ett anställningsavtal enligt gällande kollektivavtal som är detsamma som för övrig personal på kansliet. Generalsekreteraren har fr o m 2017 en individuell pensionslösning och ingår inte i den redovisade pensionsskulden nedan. Inga avtal om avgångsvederlag finns.

Pensionsåtagande

Personal födda före år 1982 var tidigare anslutna till Folksam's pensionsstiftelse med förmånsbestämd pension. Under året har pensionsutfästelsen lösts in i försäkring hos Folksam ömsesidig livförsäkring.

Stiftelsekapital på balansdagen	2022-12-31	2021-12-31
Pensionsfond	-	15 876
Pensionsskuld	-	-13 374
Garantibuffert enligt kreditförsäkring, 12 %	-	-1 605
Överskott	-	897

Not 4 - Leasing

Förbundet hyr/leasar kontor samt kontorsmaskiner. Kostnadsförda leasingavgifter under året uppgår till 755 (691) tkr.

Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande:

	2022	2021
Inom 1 år	645	700
2-5 år	411	1 033
Summa	1 056	1 733

Not 5 - Ändamålskostnader

	2022	2021
Forskning	2 850	2 434
Livsstil och hälsa	3 294	2 319
Opinion & information	4 165	4 373
Organisationsstöd	6 213	4 943
Personalkostnader	9 059	8 809
Fördelade samkostnader	7 642	4 678
Summa	33 223	27 556

Not 6 - Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	2022	2021
Utdelningar	-	5
Realisationsvinster vid försäljning	2 199	7 630
Realisationsförluster vid försäljning	-4 087	-5
Summa	-1 888	7 630

Not 7 - Nedlagda utgifter på annans fastighet

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 226	3 226
Årets investeringar	-	-
Försäljning och utrangeringar	-	-
Utgående anskaffningsvärde	3 226	3 226
Ingående avskrivningar	-1 291	-646
Årets avskrivningar	-645	-645
Försäljning och utrangeringar	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 936	-1 291
Utgående redovisat värde	1 290	1 935

Ombyggnationen av kansliets kontor färdigställdes i januari 2020 och skrivs av under fem år vilket motsvarar hyresavtalets längd.

Not 8 - Inventarier

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärde	508	508
Årets investeringar	-	-
Försäljning och utrangeringar	-	-
Utgående anskaffningsvärde	508	508
Ingående avskrivningar	-204	-102
Årets avskrivningar	-101	-102
Försäljning och utrangeringar	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-305	-204
Utgående redovisat värde	203	304

Not 9 - Långfristiga värdepappersinnehav

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärde	57 691	50 426
Förvärv inklusive erhållna testamenten	67 139	98 797
Försäljningar	-83 055	-91 532
Utgående anskaffningsvärde	41 775	57 691

Specifikation av värdepapper per 2022-12-31	Redovisat värde	Marknadsvärde
Räntebärande placeringar		
Storebrand Kortränta	11 594	11 650
SEB Korträntefond SEK	8 957	8 944
Swedbank Robur Räntefond Kort	9 000	9 000
Nordiska aktiefonder		
Danske Invest Sverige Beta Class SA	527	522
Storebrand Sverige Plus A SEK	1 914	1 796
Swedbank Robur Access Sverige	2 126	2 117
Globala aktiefonder		
Handelsbanken Amerika Småbolag Tema SEK	1 256	1 186
Handelsbanken USA Index Criteria A1 SEK	1 376	1 440
Storebrand USA	2 266	2 412
Handelsbanken Europa Småbolag	269	228
Storebrand Europa	948	994
Amundi IDX MSCI Pacific EX Japan SRI	154	156
Storebrand Japan	229	231
CT Responsible Global Em Mkts A	1 159	1 153
Summa	41 775	41 829

Not 10 - Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2022-12-31	2021-12-31
Förutbetalda hyror	154	138
Upplupen utdelning från Humanfonden	607	661
Övriga poster	314	620
Summa	1 075	1 419

Not 11 - Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2022-12-31	2021-12-31
Semesterlöneskuld inklusive sociala avgifter	488	631
Förutbetalda medlemsavgifter	2 210	2 479
Övriga poster	533	722
Summa	3 231	3 832

Not 12 - Eventualförpliktelser

	2022-12-31	2021-12-31
Ansvarsbelopp PRI Pensionsgaranti	0	267

Riksförbundet har haft en kreditförsäkring hos PRI Pensionsgaranti som har lösts under året.

Not 13 - Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Statsbidraget till Funktionsrättsorganisationerna har inte skrivits upp sedan 2015 utan ligger kvar på exakt samma nivå, på totalt knappt 189 mkr. Detta trots att ytterligare två organisationer ska dela på anslaget (från 63 till 65 förbund) samt att en hög inflation urholkar värdet. Vi konstaterar att varken den tidigare regeringen eller den nuvarande, som tillträdde efter valet 2022, har valt att höja bidraget, och att funktionsrättsrörelsen därmed står inför stora utmaningar och riskerar att försvagas. Det gäller även Riksförbundet HjärtLung.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Anders Åkesson
Förbundsordförande

Jörgen Warberg
1:e vice förbundsordförande

Anna-Marta Roos Näslund
2:e vice förbundsordförande

Marianne Kjellquist
Ordinarie ledamot

Mikael Nissen
Ordinarie ledamot

Kerstin Haglö
Ordinarie ledamot

Maud Molander
Ordinarie ledamot

Sture Olsson
Ordinarie ledamot

Karin Thalén
Ordinarie ledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Grant Thornton Sweden AB

Henrik Lundquist
Auktoriserad revisor

Sten Andersson
Förbundsrevisor

Gunilla Larsson
Förbundsrevisor

Revisionsberättelse

Till kongressen i Riksförbundet Hjärtlung

Org.nr. 802000 - 6410

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Riksförbundet Hjärtlung för år 2022.

Förbundets årsredovisning ingår på sidorna 34 - 54 i Verksamhetsberättelse och Årsredovisning 2022.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Riksförbundet Hjärtlungs finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att kongressen fastställer resultaträkningen och balansräkningen för förbundet.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Det registrerade revisionsbolagets ansvar* samt *Förbundsrevisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 2 - 33. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att upplösa förbundet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Det registrerade revisionsbolagets ansvar

Vi har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till

omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett förbund inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Förbundsrevisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av Riksförbundet HjärtLungs resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Riksförbundet HjärtLung för år 2022.

Vi tillstyrker att kongressen beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder det registrerade revisionsbolaget professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på det registrerade revisionsbolagets professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för förbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm, enligt datum som framgår av elektronisk signering.

Grant Thornton Sweden AB

Henrik Lundquist
Auktoriserad revisor

Sten Andersson
Förbundsrevisor

Gunilla Larsson
Förbundsrevisor